

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1941 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om arvsskatt och gåvoskatt m. m.

I en den 9 april 1941 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 192, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av dels statsrådsprotokollen över finansärenden för den 31 januari 1941 samt för förstnämnda dag och dels lagrådets protokoll för den 31 mars 1941, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om arvsskatt och gåvoskatt;
- 2) förordning angående införande av förordningen om arvsskatt och gåvoskatt;
- 3) lag om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, in-teckningar och andra ärenden; samt
- 4) förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

De vid propositionen fogade författningsförslagen äro av följande lydelse:

F ö r s l a g
till
förordning om arvsskatt och gåvoskatt.

Härigenom förordnas som följer:

Inledande bestämmelser.

1 §.

Skatt till staten utgår enligt denna förordning för egendom, som förvärfvas genom arv eller testamente (*arvsskatt*) eller genom gåva (*gåvoskatt*).

2 §.

Skattskyldig är den som förvärvar egendomen.

3 §.

Från skattskyldighet enligt denna förordning äro befriade:
staten;

stiftelse eller sammanslutning med huvudsakligt ändamål att under sam-
verkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar;

stiftelse eller sammanslutning, som har till huvudsakligt ändamål att främ-
ja barns eller ungdoms vård och fostran eller utbildning eller att främja vård
av behövande ålderstigna, sjuka eller lytta, dock icke där ändamålet är att
sålunda tillgodose medlemmar av viss eller vissa släkter eller utom riket bo-
satta utlänningar;

stiftelse eller sammanslutning, som har till huvudsakligt ändamål att
främja vetenskaplig undervisning eller forskning.

Skattebefrielse enligt denna paragraf tillkommer icke sammanslutning,
som har till syfte att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska
intressen, och ej heller utländsk stiftelse eller sammanslutning.

Om arvsskatt.

Skattskyldighetens omfattning.

4 §.

1 mom. Arvsskatt utgår

1) för egendom inom eller utom riket, vilken efterlämnats av svensk med-
borgare eller av utlänning, som vid sin död var bosatt här i riket;

2) för följande slag av egendom, som efterlämnats av annan utlänning än
i 1) sägs:

a) här i riket belägen fast egendom, så ock nyttjanderätt till samt rätt till
ränta, avkomst eller annan förmån av sådan egendom;

b) här i riket befintlig, under a) icke nämnd lös egendom, som är att hänföra till anläggnings- eller driftkapital i härstädes av den avlidne bedriven förvärvsverksamhet såsom: levande och döda inventarier, råämnen, varor, förbrukningsartiklar och dylikt, gruvor, patent- och förlagsrätter samt kapital, vare sig det finnes kontant tillgängligt, nedlagts i obligationer, insatts i bank eller eljest utlånats eller består av andra fordringar eller av aktier eller andelar i ekonomiska föreningar, bolag eller rederier;

c) nyttjanderätt till egendom, varom under b) förmäles, ävensom rätt till royalté och periodiskt utgående avgift för dylik egendom;

d) svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar, bolag och rederier, i den mån dessa tillgångar icke äro att hänföra till under b) nämnd egendom.

2 mom. Såsom vid sin död bosatt här i riket anses den, som då här hade sitt egentliga bo och hemvist.

Vad i denna paragraf stadgas om den, som vid sin död var bosatt här i riket, skall jämväl äga tillämpning å den, som vid sin död stadigvarande vistades i riket utan att vara här bosatt.

3 mom. Utlänning, som vid sin död tillhörde främmande makts härvarande beskickning eller lönade konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning, anses icke hava varit bosatt här i riket; ej heller sådan persons hustru, barn under 18 år och enskilda tjänare, därest de vid sin död bodde hos honom och voro utlänningar.

För sådana aktier och andelar i ekonomiska föreningar, som avses i 1 mom. 2 d), föreligger icke skyldighet att erlægga arvsskatt, därest de efterlämnats av utlänning, varom i föregående stycke förmäles.

Tid för skattskyldighetens inträde.

5 §.

Skattskyldighet inträder, där ej nedan annorlunda stadgas, vid arvlåtarens (testators) död.

6 §.

Har genom testamente eller annan före dödsfallet tillkommen rättshandling upplåtits hela nyttjanderätten till eller rätt till all ränta, avkomst eller annan förmån av viss egendom och har äganderätten tillfallit annan, inträder skattskyldighet för äganderätten först då rättigheten upphör.

Vad nu sagts skall dock icke gälla

a) om ägaren förutom sålunda belastad egendom samtidigt erhållit annan egendom, vars värde uppgår till mer än tre gånger den skatt, som belöper å sammanlagda värdet av ägarens förvärv;

b) om rättigheten upplåtits på viss tid, understigande fem år;

c) om enligt förordnande i testamente å den belastade egendomen belöpare skatt skall gäldas av dödsboet eller eljest av annan än den egendomen tillfaller; eller

d) om ägaren senast då skatteärendet i övrigt upptages till avgörande begär, att jämväl hans förvärv skall tagas till beskattning.

Har någon fått sig tillagd ränta till visst belopp eller avkomst till viss angiven storlek, skall, såframt räntan eller avkomsten för år räknat uppgår till minst fem procent av värdet av den belastade egendomen, rättigheten anses omfatta all av egendomen utgående avkastning.

Erlägges i fall, som avses i d), för äganderätten fastställd skatt icke inom tid, varom i 52 § första stycket förmåles, skall meddelat beslut om skattens fastställande icke vidare gälla och skattskyldighet för äganderätten inträda efter vad eljest är stadgat.

7 §.

Där jämlikt förordnande i testamente eller annan rättshandling av framtida händelse beror, vem egendom skall tillkomma, eller egendom eljest först framdeles skall tillfalla någon utan att äganderätten under tiden tillkommer annan, inträder skattskyldighet för äganderätten vid tiden för förvärvet.

Är för tid efter förvärvet av äganderätten upplåten rättighet, som avses i 6 §, inträder skattskyldighet för äganderätten efter vad i nämnda paragraf stadgas.

8 §.

Skall jämlikt 2 kap. lagen om arv eller på grund av testamente egendom, som tillfallit någon med fri förfoganderätt, därefter övergå å annan eller å flera efter varandra, inträder skattskyldighet för senare förvärv, då föregående innehavarens rätt upphör.

Vad sålunda stadgas äger tillämpning jämväl då genom testamente viss egendom tillagts två eller flera efter varandra under villkor att egendomen skall oförminskad övergå från den ene till den andre.

I fall, som avses i denna paragraf, skall vad i 7 § andra stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

9 §.

Har genom testamente nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån tillagts två eller flera efter varandra, inträder skattskyldighet för senare innehavares förvärv av rättigheten då föregående innehavares rätt upphör.

Skall eljest rätt, som nu avses, tillkomma någon först framdeles, inträder skattskyldighet vid tiden för förvärvet.

Beräkning av skattepliktig lott.

10 §.

Arvsskatt utgår efter värdet av skattskyldigs lott.

11 §.

1 mom. Såsom arvinges eller testamentstagares lott anses vad enligt lag och testamente å honom belöper av behållningen i dödsboet eller i sådan

kvarlåtenskap, varom förmåles i 4 § 1 mom. 2); dock skall, där i skatteärendet föreligger arvskifte, den däri gjorda fördelningen efter vad i 16 § stadgas lända till efterrättelse.

Behållningen beräknas med ledning av bouppteckning eller, där skatten uttages efter deklaration, med ledning av denna.

2 mom. Skall enligt förordnande i testamente skatt för legat gäldas av dödsboet, anses den del av behållningen, som åtgår till skatt för legatet, utgöra en särskild lott (*skattelott*), dock icke där mottagaren av legatet jämväl är arvinge eller universell testamentstagare eller skattskyldighet för legatet inträder senare än vid testators död.

12 §.

Har någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal insatts såsom förmånstagare och erhåller han vid försäkringstagarens död förfoganderätten över försäkringen eller, utan att sådan rätt förvärfvas, utbetalning på grund av kapitalförsäkring, skall vad förmånstagaren sålunda bekommer vid beräkning av arvsskatt anses såsom arvfallen egendom. Vad nu sagts skall gälla jämväl förvärv, som på grund av stadgandet i 104 § andra stycket nämnda lag tillfaller dödsbodelägare, vilken är berättigad till laglott, med iakttagande dock av vad beträffande fördelning av sådant förvärv kan vara bestämt i skifteshandling, vilken jämlikt 16 § lägges till grund för lotternas beräkning. Har försäkringstagarens make insatts såsom förmånstagare, föreligger icke skattskyldighet för den del av förvärvet, som motsvarar det belopp, varmed, därest förvärvet ingått i försäkringstagarens kvarlåtenskap, makens jämlikt 15 § skattefria andel i boet skolat ökas.

Vidare skall, där försäkringen är tagen

a) å försäkringstagarens eller hans makes liv samt enligt avtalet premiebetalningen skolat vara fullgjord under en tid icke understigande tio år och ej heller under något år erlagts premie, som uppgår till mer än en femtedel av sammanlagda beloppet av de premier, som skolat erläggas, därest premiebetalningen lika fördelats på tio år från avtalets slutande, eller

b) för olycksfall eller sjukdom,

vid skattens beräkning från värdet av vad som tillfallit någon i egenkap av förmånstagare såsom skattefritt avräknas ett belopp av 15,000 kronor. Har på grund av förordnande av samma person förmånstagaren tidigare erhållit sådant förvärv, som jämlikt 37 § 2 mom. är i beskattningshänseende likställt med gåva, må likväl å värdet av vad som inom loppet av tio år tillfallit förmånstagaren ej avräknas mer än sammanlagt 15,000 kronor.

Vad som på grund av insättningar av samma person i ränte- och kapitalförsäkringsanstalt på en gång tillfaller någon såsom förmånstagare skall denne anses erhålla på grund av en och samma försäkring, och skall så anses som om försäkringen tagits vid tiden för den första insättningen och på villkor att premiebetalning skolat ske i den ordning, vari insättningarna i anstalten skett eller enligt avtal mellan anstalten och försäkringstagaren skolat äga rum.

Skattskyldighet enligt första stycket äger ej rum för rätt till sådan livränta, som avses i 32 § 2 mom. a)—c) kommunalskattelagen, ej heller för rätt till annan livränta, i den mån vad som på grund av förordnande av samma person såsom sådan livränta tillfallit den berättigade icke överstiger 1,500 kronors årsränta.

13 §.

1 mom. Vid beräkning av behållning i dödsbo iakttages

1) att bland boets tillgångar inräknas egendom, vartill den avlidne på livstid haft i 8 § första stycket avsedd rätt;

2) att bland boets tillgångar icke inräknas egendom, vilken av den avlidne innehafte med sådan rätt, som avses i 8 § andra stycket;

3) att avdrag må ske för begravnings- och bouppteckningskostnad;

4) att bland boets skulder icke må inräknas:

a) gäld, för vilken under 2) avsedd egendom på grund av inteckning eller eljest särskilt häftar;

b) belopp, som skall betalas i arvsskatt.

2 mom. Vid beräkning av behållning i kvarlåtenskap, varom förmåles i 4 § 1 mom. 2), må avdrag ske endast för gäld, för vilken den skattepliktiga egendomen på grund av inteckning eller eljest särskilt häftar.

14 §.

Har äganderätt eller annan rätt till egendom genom testamente tillagts två eller flera personer att samtidigt av dem åtnjutas, skall för envar beräknas andel i rätten efter huvudtalet, där icke annan fördelning blivit i testamentet bestämd.

15 §.

1 mom. Andel, som vid bodelning skall tillfalla efterlevande make, beräknas till hälften av makarnas behållna giftorättsgods, där den icke enligt lag blivit annorlunda bestämd vid bodelning, varöver i behörig ordning upprättad handling föreligger i skatteärendet.

Är äldre giftermålsbalken tillämplig å förmögenhetsförhållandena i boet, beräknas den andel, som tillfaller efterlevande make såsom fördel, giftorätt och morgongåva, till hälften av den gemensamma behållningen i boet, därest den icke enligt lag annorlunda bestämts vid boskifte och däröver i skatteärendet föreligger behörigen upprättad handling.

För efterlevande makes sålunda beräknade andel erlægges ej arvsskatt.

2 mom. Har kvarlåtenskap tillkommit efterlevande make såsom arvinge och äga vid dennes död den först avlidnes arvingar taga andel i den efterlevandes bo, beräknas denna andel till hälften därav, såframt icke jämlikt 2 kap. 2 § lagen om arv annat föranledes av förefintligheten av enskild egendom eller testamente till förmån för annan än den efterlevande, eller andelen blivit enligt lag annorlunda bestämd vid delningsförrättning, varöver behörig handling föreligger i skatteärendet.

I fall, som avses i 4 kap. 1 § lagen om testamente, skall vad i föregående stycke stadgas äga motsvarande tillämpning, där ej annat följer av testamente, varom fråga är.

3 mom. Sådan handling rörande delning av dödsbo, som i 1 och 2 mom. sägs, skall vid ingivandet vara åtföljd av bestyrkt avskrift. Ingives ej avskrift, skall sådan på bekostnad av dödsboet eller skattskyldig tagas. Avskriften förvaras hos beskattningsmyndigheten.

16 §.

Föreligger i skatteärendet i behörig ordning upprättad arvs-kifteshandling, skola arvingars och universella testamentstagares lotter beräknas enligt skifteshandlingen med tillämpning av däri angivna värden, dock icke där i 15 § avsedd delning av boet skett annorlunda än enligt lag eller universell testamentstagares lott enligt skifteshandlingen utgör större del av kvarlåtenskapen än i testamentet bestämts. Om i skifteshandling angivits grunden för blivande delning av från skiftet undantagen egendom ävensom dess värde, skall jämvel sådan egendom anses fördelad å lotterna enligt angiven grund.

Har sammanlagda värdet av arvingars och universella testamentstagares sålunda bestämda lotter i skifteshandlingen upptagits lägre än vad som återstår av behållningen i dödsboet, beräknad på sätt i 13, 20—23 och 27 §§ stadgas, sedan därifrån avräknats dels efterlevande makes jämlikt 15 § skattefria andel, dels legat, dels i 11 § 2 mom. omförmäld skattelott och dels värdet av jämlikt 6 och 7 §§ först framdeles beskattningsbar egendom, skola lotterna bestämmas såsom om det belopp, varmed deras sammanlagda värde understiger dödsboehållningen efter nu nämnd avräkning, uppdelats å lotterna i förhållande till deras storlek.

Skifteshandling skall vid ingivandet vara åtföljd av bestyrkt avskrift. Ingives ej avskrift, skall sådan på bekostnad av dödsboet eller skattskyldig tagas. Avskriften förvaras hos beskattningsmyndigheten.

17 §.

För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 §, eller av arvs-kifteshandling skall av beskattningsmyndigheten medgivas anstånd med skattens fastställande, såvitt arvinge, universell testamentstagare, boutredningsman eller testamentsexekutor gör framställning därom i samband med ingivande inom vederbörlig tid av bouppteckning för registrering.

Anstånd skall bestämmas i stad till högst fyra månader från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven och å landet att avse längst tiden till det allmänna tings-sammanträde, som infaller näst efter fyra månader från nämnda tidpunkt. Ställes omedelbart eller, om anstånd redan beviljats, före anståndstidens utgång nöjaktig säkerhet för det belopp, vartill skatten uppgår vid lotternas beräkning enligt lag och testamente, må anstånd medgivas i

stad högst ett år från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven och å landet längst till det allmänna tingssammanträde, som infaller näst efter ett år från nämnda tidpunkt.

Anstånd som nu sagts skall icke föranleda uppskov med bouppteckningsregistrering.

På framställning av delägare, boutredningsman eller testamentsexekutor i dödsbo efter den, som vid sin död ej hade hemvist i riket, skall för rättande av sådan delning av dödsbo, som avses i 15 §, eller av arvskifte anstånd beviljas med avlämnande av deklaration, därvid bestämmelserna i första och andra styckena skola äga motsvarande tillämpning.

Ställd säkerhet skall av beskattningsmyndigheten omedelbart överlämnas till länsstyrelsen. Mot bevis att sedermera påfordr skatt blivit gulden skall säkerheten återställas till den, som nedsatt densamma. Därest genom löftesmans död eller av annan orsak säkerheten blivit minskad och icke efter anmaning annan nöjaktig säkerhet lämnas, skall beskattningsmyndigheten förklara beviljat anstånd icke vidare gälla.

Om skyldighet att, då anstånd med skattens fastställande ägt rum, å skatten gälda ränta stadgas i 52 §.

18 §.

Har, då beslut om fastställande av skatt skall meddelas, ej kunnat utrönas, huruvida den döde efterlämnat arvinge, som före allmänna arvsfonden eller före eller jämte annan känd arvinge är berättigad till arvet, skall ändock lott beräknas tillkomma arvinge, om vilken kännedom sålunda saknas.

Är utrönt, att arvingar finnas, men äro arvingarna eller en del av dem icke kända till antalet, skall vad som tillkommer sådana arvingar inom varje gren beskattas såsom en lott.

19 §.

1 mom. Arvs- eller testamentslott, för vilken inträde av skattskyldighet är att hänföra till dödsfallet, skall vid skattens beräkning sammanläggas med gåva, som arvingen eller testamentstagaren erhållit av den avlidne, under förutsättning att skattskyldighet för gåvan inträtt vid dödsfallet eller inom fyra år dessförinnan. Avdrag skall ske för skatt, som visas hava erlagts för gåvan, eller, om ytterligare gåva förekommit före ovan angivna tid, för vad av erlagd skatt belöper å den gåva, som skall sammanläggas med lotten; dock må arvsskatten icke beräknas till lägre belopp än som skulle, utan avseende å gåvan, hava utgått för lotten.

Lott, för vilken inträde av skattskyldighet är att hänföra till senare tidpunkt än dödsfallet, skall vid skattens beräkning sammanläggas med annan från samme arvlåtare (testator) härrörande arvs- eller testamentslott, för vilken skattskyldighet inträtt inom tio år före den tidpunkt, då skattskyldighet för förstnämnda lott inträdde. Detsamma skall gälla, där arvingen eller testamentstagaren av arvlåtaren (testator) erhållit gåva, för vilken skattskyldighet inträtt inom tid som nu är sagt, dock ej tidigare än fyra år före dödsfal-

let. Avdrag för erlagd arvs- eller gåvoskatt skall ske med tillämpning av de i första stycket stadgade grunderna.

2 mom. Utgöres arvs- eller testamentslott av egendom, för vilken jämlikt 8 § första stycket skattskyldighet är att hänföra till senare tidpunkt än arvlåtarens (testators) död, och har mottagaren av lotten, medan föregående innehavaren förfogade över egendomen, erhållit gåva av denne, skall, med tillämpning i övrigt av föreskrifterna i 1 mom., vid skattens beräkning lotten sammanläggas med sådan gåva, där ej mottagaren såsom arvinge eller testamentstagare efter föregående innehavaren erhåller egendom till högre värde än nämnda lott.

Inträder för gåvan skattskyldighet senare än för lotten, skall vad i första stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning vid beskattning av gåvan.

3 mom. Har i fall, som avses i 1 och 2 mom., för det förvärv, som tidigare förelegat till beskattning, annan skatteklass varit tillämplig än den som gäller beträffande det förvärv, om vars beskattning är fråga, skall skatten för sammanlagda värdet av förvärven utgöra summan av vad som vid uträkning av skatt för nämnda värde enbart enligt den lindrigast beskattade av ifrågasvarande klasser belöper å det till denna klass hörande förvärvet efter förhållandet mellan detta och det sammanlagda värdet samt vad som vid uträkning av skatt för samma värde enbart enligt den högst beskattade av klasserna belöper å det till denna klass hörande förvärvet efter förhållandet mellan detta och det sammanlagda värdet.

4 mom. Vad i denna paragraf sägs om skattepliktig arvs- eller testamentslott och gåva skall ock gälla beträffande sådan lott eller gåva, som ej i och för sig uppgår till skattepliktigt belopp, varvid hänsyn skall tagas till den tid, då skattskyldighet skulle hava inträtt, därest beloppet varit skattepliktigt.

Har givare förbehållit sig nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån av bortgiven egendom, skall, ändå att sådant förbehåll icke föranlett beskattningens uppskjutande, vid tillämpning av denna paragraf så anses som om skattskyldighet inträtt först då den givaren förbehållna rättigheten upphörde.

Förvärv, som avses i 12 § och 37 § 2 mom., skola sammanläggas med annat förvärv allenast i den mån de ej äro skattefria jämlikt 12 §.

5 mom. Bouppteckning skall vid ingivandet vara åtföljd av skriftlig uppgift angående i denna paragraf avsett tidigare förvärv eller försäkran att sådant förvärv ej förekommit. Enahanda uppgift eller försäkran skall lämnas i deklaration angående arvfallen eller testamenterad egendom.

Värdering av egendomen.

20 §.

Vid uppskattning av egendom skall lända till efterrättelse i bouppteckning eller, där skatt uttages efter deklaration, i denna upptaget värde; dock må värdet ej upptagas till lägre belopp än som följer av föreskrifterna i 21, 22

eller 23 §. Nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån, som av arvlåtaren stiftats genom testamente, uppskattas på sätt i 23 § sägs.

Att i vissa fall skatt skall utgå efter lägre värde än nu sagts, därom stadgas i 27 §.

21 §.

Uppskattningen sker med hänsyn till förhållandena vid tiden för skattskyldighetens inträde.

Där jämlikt 19 § skatt skall beräknas efter sammanlagda värdet av skilda förvärv, uppskattas det tidigare förvärvet med hänsyn till förhållandena vid den i fråga om sistnämnda förvärv för varje särskilt fall angivna tiden.

22 §.

1 mom. Såsom värde å fast egendom vid tidpunkt, som avses i 21 §, skall, där ej annat föranledes av vad i 2 mom. stadgas, gälla näst föregående årets taxeringsvärde.

2 mom. Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, nedgått i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik tilldragelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning å egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av rörelse, i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning, skall länsstyrelsen i det län där egendomen är belägen på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, åsätta egendomen särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett å fast egendom eller dess värde eljest förhöjts till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av rörelse, vari egendomen varit använd, eller annan liknande anledning, äger beskattningsmyndigheten hos länsstyrelsen påkalla att egendomen för ändamål, som i föregående stycke sägs, åsättes särskilt värde.

Fast egendom, för vilken icke finnes särskilt taxeringsvärde, skall ock av länsstyrelsen åsättas värde till ledning för arvsskattens bestämmande. Det åligger skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor att göra ansökan härom. Värdering som nu sägs är dock icke erforderlig, där det finnes uppenbart, att egendomens värde ej överstiger 5,000 kronor.

Vid den värdesättning, varom i detta moment är fråga, skall, under iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av de i kommunalskattelagen stadgade grunder för taxering av fastighet, hänsyn tagas till egendomens beskaffenhet vid tidpunkt, som avses i 21 §. Sökande är pliktig meddela länsstyrelsen erforderliga upplysningar för ansökningens prövning. Länsstyrelsen äger att i ärendet höra ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, inom vilket egendomen är belägen, eller, om denna nämnd avslutat sin verksamhet, ordföranden i taxeringsnämnden i orten. Där besiktning av egendo-

men prövas nödig, må länsstyrelsen föranstalta därom såframt, då ärendet upptagits på ansökan, sökanden efter anmaning bestrider kostnaderna för besiktningen. I fall, som avses i andra stycket av detta moment, bestridas kostnaderna av allmänna medel.

Över länsstyrelsens beslut i ärende, som avses i detta moment, må klagan icke föras.

23 §.

Vid uppskattning av lös egendom iakttages:

A. Tomträtt eller vattenfallsrätt uppskattas till vad rättigheten med hänsyn till villkoren vid upplåtelsen och den tid, som därför återstår, kan antagas hava betingat vid en av boets avveckling föranledd, med tillbörlig omsorg skedd försäljning. Enligt enahanda grund uppskattas å annans mark uppförd byggnad, som ej är tillbehör till tomträtt eller vattenfallsrätt.

B. Aktie, obligation eller därmed jämförlig värdehandling uppskattas, där värdehandlingen noteras å inländsk eller utländsk börs, till det noterade värdet eller, om detta icke motsvarar vad som varit påräkneligt vid försäljning under normala förhållanden, till pris, som vid dylik försäljning kan påräknas. Sådan värdehandling, som icke noteras å börs, uppskattas enligt sist angivna grund.

C. Fordran uppskattas till sitt kapitalbelopp jämte upplupen ränta å tid, som avses i 21 §. Är fordringen ej förfallen och skall ränta därå ej beräknas för tiden före förfallodagen, uppskattas fordringen till belopp, som efter en räntefot av fem procent utgör dess värde vid nämnda tid enligt den vid denna förordning fogade tabellen I.

Osäker fordran uppskattas till belopp, varmed den kan beräknas inflyta. Värdelös fordran anses icke utgöra tillgång. Den omständigheten att gäldenären är delägare i dödsboet föranleder icke fordringens uppskattande enligt andra grunder än som eljest äro tillämpliga.

D. För evärdlig tid utgående ränta, avkomst eller annan förmån uppskattas till tjugugång det belopp, vartill den senast för helt år uppgått.

Nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån, som utgår under viss tid eller någons livstid, uppskattas till sitt kapitalvärde. Är genom testamente rättigheten bestämd till visst belopp eller eljest till viss storlek, beräknas kapitalvärdet efter det belopp rättigheten för helt år motsvarar och en räntefot av fem procent enligt de vid denna förordning fogade tabellerna II, III och IV. Där rättighet, som belastar viss egendom, ej är på nyss angivet sätt bestämd, anses årliga värdet utgöra fem procent av det penningvärde, vartill egendomen uppskattats, dock att, där rättighet avser endast del av egendom eller dess årliga värde eljest icke kan bestämmas enligt nyss angivna grund, detta uppskattas efter vad som prövas skäligt.

Kapitalvärdet av rättighet, som icke är bestämd att utgå under någons livstid men ändå är av obestämd varaktighet, uppskattas med ledning av tabellerna III och IV, såsom om den skolat utgå för den berättigades livstid, dock högst till tio gånger det värde, rättigheten för helt år motsvarar.

Är rättighet beroende av flera personers liv sålunda, att rättigheten upphör vid den först avlidnes frånfälle, bestämmes rättighetens kapitalvärde efter den äldstes levnadsålder. Fortfar däremot rättigheten oförändrad till den sist avlidnes frånfälle, beräknas värdet efter den yngstes ålder.

E. Värdet av utländskt myntslag beräknas efter kursen vid tiden för skattskyldighetens inträde med tillämpning av de i förordningen angående stämpelavgiften stadgade grunderna.

F. Annan lös egendom än förut nämnts uppskattas till vad den kan antagas hava betingat vid en av boets avveckling föranledd, med tillbörlig omsorg skedd försäljning.

24 §.

Har egendom tillfallit någon med i 8 § första stycket avsedd rätt, uppskattas denna såsom om egendomen bekommit med äganderätt.

Sådan rätt till egendom, som omförmäles i 8 § andra stycket, uppskattas såsom nyttjanderätt.

25 §.

Häftar vid egendom förpliktelse på grund av nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån, skall egendomens värde minskas med rättighetens kapitalvärde. Har rättigheten för livstid tillagts två eller flera efter varandra, skall vid avräkningen kapitalvärdet bestämmas efter den yngstes levnadsålder.

26 §.

Den som omhänderhar dödsbos egendom ävensom skattskyldig har att tillhandahålla den utredning, som prövas erforderlig för bedömande av egendoms värde.

Till upplysning om värde å fast egendom skall företes taxeringsbevis eller kronodebetsedel eller, där egendomen jämlikt 22 § 2 mom. första eller tredje stycket åsatts särskilt värde, länsstyrelsens beslut i ärendet. Påkallar skattskyldig tillämpning av sådant särskilt värde, skall nödigt anstånd med skatteärendets avgörande lämnas för uppvisande av länsstyrelsens beslut, såvida det styrkes, att ansökan om åsättande av särskilt värde å egendomen blivit gjord.

Till ledning för värdering av aktier, obligationer och därmed jämförliga värdehandlingar skall företes intyg av bank, mäklare eller annan med saken förtrogen. Är sådan handling icke noterad å börs, skall företes av landskamreraren i länet meddelat bevis om det värde, vartill enligt senast verkställd prövning handlingen må hava upptagits vid taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Beskattningsmyndigheten må, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Förordnande som nu sagts må, efter framställning av advokatfiskalen, meddelas av hovrätten i dit fullföljt skatteärende. Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig omhänderhar egendom, att hålla

egendomen tillgänglig för besiktning ävensom att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning. Ersättning åt förrättningsmannen erlägges, om egendomen ingår i dödsbo, av boet och eljest av den för egendomen skattskyldige.

27 §.

Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, väsentligt nedgått i värde på grund av allmän förändring i det ekonomiska läget eller har å börs eller eljest i marknaden noterad aktie, obligation eller därmed jämförlig värdehandling efter den tidpunkt, som avses i 21 §, nedgått i värde med en fjärdedel eller mera och uppgår, därest egendomen uppskattas efter ovan i denna förordning stadgade grunder, skatten för sådana lotter i boet, om vilkas beskattande är fråga, till sammanlagt minst 3,000 kronor, må Konungen, såframt det finnes uppenbart att utgörandet av skatt efter nämnda beräkningsgrunder skulle verka oskäligt betungande, på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor medgiva, att skatten skall utgå efter lägre värde än det, vartill egendomen eljest skall uppskattas.

Ansökan som i denna paragraf sägs skall för att kunna upptagas till prövning vara till Konungen ingiven innan beslut om skattens fastställande meddelas.

Skattens bestämmande.

28 §.

Arvs- eller testamentslott, som tillkommer barn, adoptivbarn, styvbarn, makes adoptivbarn eller avkomling till barn, adoptivbarn, styvbarn eller makes adoptivbarn, är fri från skatt, där dess värde icke överstiger 3,000 kronor.

Tillfaller lott barn, adoptivbarn, styvbarn, makes adoptivbarn eller avkomling till avlidet barn, adoptivbarn, styvbarn eller makes adoptivbarn och har vid tiden för skattskyldighets inträde mottagaren av lotten ej fyllt 18 år, är lotten skattefri, om dess värde ej överstiger ovan angivna belopp av 3,000 kronor ökat med 1,000 kronor för varje helt år eller del därav, som då återstod till dess sagda ålder uppnås.

Efterlevande make tillkommande lott, vars värde icke överstiger 25,000 kronor, är fri från skatt.

I fråga om sådan i andra och tredje styckena avsedd lott, vilken jämlikt 6, 7, 8 eller 9 § beskattas först framdeles, skall vid beräkning av det värde, vartill lotten för att vara skattefri högst får uppgå, hänsyn tagas jämväl till värdet av annan från samme arvlåtare (testator) erhållen lott, för vilken inträde av skattskyldighet varit att hänföra till tidigare tidpunkt.

Skattefri är jämväl, med det undantag som framgår av sista stycket, annan lott än förut nämnts, där värdet icke överstiger 1,000 kronor.

I övrigt beräknas skatten enligt denna

Tariff.

Klass I. För arvs- eller testamentslott, som tillkommer efterlevande make, barn, adoptivbarn, styvbarn, makes adoptivbarn eller avkomling till barn, adoptivbarn, styvbarn eller makes adoptivbarn, utgör skatten:

när värdet å skattepliktig lott överstiger

3,000 men icke	6,000 kr.:	30 kr. för	3,000 kr. och	2 % av återstoden;
6,000 » »	12,000 » :	90 » »	6,000 » »	3 % » » ;
12,000 » »	20,000 » :	270 » »	12,000 » »	4 % » » ;
20,000 » »	30,000 » :	590 » »	20,000 » »	5 % » » ;
30,000 » »	40,000 » :	1,090 » »	30,000 » »	6 % » » ;
40,000 » »	50,000 » :	1,690 » »	40,000 » »	7 % » » ;
50,000 » »	60,000 » :	2,390 » »	50,000 » »	8 % » » ;
60,000 » »	75,000 » :	3,190 » »	60,000 » »	9 % » » ;
75,000 » »	100,000 » :	4,540 » »	75,000 » »	10 % » » ;
100,000 » »	150,000 » :	7,040 » »	100,000 » »	12 % » » ;
150,000 » »	200,000 » :	13,040 » »	150,000 » »	14 % » » ;
200,000 » »	300,000 » :	20,040 » »	200,000 » »	16 % » » ;
300,000 » »	400,000 » :	36,040 » »	300,000 » »	18 % » » ;
400,000		» : 54,040 » »	400,000 » »	20 % » » .

Klass II.

A. För arvs- eller testamentslott, som tillkommer fader, moder, styvfader, styvmoder, broder (halvbroder), syster (halvsyster), broders (halvbroders) eller systers (halvsysters) avkomling, adoptant, adoptants avkomling eller barns eller adoptivbarns efterlevande make, utgör skatten:

när värdet å lotten överstiger

1,000 men icke	3,000 kr.:	20 kr. för	1,000 kr. och	4 % av återstoden;
3,000 » »	6,000 » :	100 » »	3,000 » »	6 % » » ;
6,000 » »	12,000 » :	280 » »	6,000 » »	8 % » » ;
12,000 » »	20,000 » :	760 » »	12,000 » »	10 % » » ;
20,000 » »	30,000 » :	1,560 » »	20,000 » »	12 % » » ;
30,000 » »	40,000 » :	2,760 » »	30,000 » »	15 % » » ;
40,000 » »	60,000 » :	4,260 » »	40,000 » »	18 % » » ;
60,000 » »	100,000 » :	7,860 » »	60,000 » »	21 % » » ;
100,000		» : 16,260 » »	100,000 » »	24 % » » .

B. För arvs- eller testamentslott tillkommande någon, vilken såsom anställd tillhört den avlidnes husfolk under minst tio år, beräknas skatten, om lottens värde icke överstiger 50,000 kronor, enligt de grunder som angivas under A; och skall vad sålunda stadgas gälla jämväl då anställningen innehafts under tid, som jämte tiden för sådan anställning hos den avlidnes make eller annan i klass I eller II avsedd anhörig till den avlidne eller mot-

svarande anhörig till hans make eller ock hos den avlidnes eller makens far-
föräldrar eller morföräldrar uppgått till minst tio år.

Klass III. För testamentslott tillkommande

kyrka, landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållnings-
sällskap;

stiftelse med huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala,
politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella
eller eljest allmännyttiga ändamål;

stiftelse med huvudsakligt ändamål att främja landets näringsliv;

registrerad understödsförening eller sådan sammanslutning, som, utan att
hava till syfte att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska
intressen, huvudsakligen fullföljer ovan angivet ändamål,

utgör skatten, där fråga är om svensk juridisk person och skattebefrielse
ej åtnjutes jämlikt 3 §:

när värdet å lotten överstiger

1,000 men icke	3,000 kr.:	40 kr. för	1,000 kr. och 10 % av återstoden;
3,000 » »	6,000 » :	240 » »	3,000 » » 15 % » » ;
6,000 » »	20,000 » :	690 » »	6,000 » » 20 % » » ;
20,000 » »	60,000 » :	3,490 » »	20,000 » » 25 % » » ;
60,000	» :	13,490 » »	60,000 » » 30 % » » .

Klass IV. För arvs- eller testamentslott, som icke skall beskattas enligt
för klass I, II eller III angivna grunder, utgör skatten:

när värdet å lotten överstiger

1,000 men icke	3,000 kr.:	40 kr. för	1,000 kr. och 10 % av återstoden;
3,000 » »	6,000 » :	240 » »	3,000 » » 15 % » » ;
6,000 » »	12,000 » :	690 » »	6,000 » » 20 % » » ;
12,000 » »	20,000 » :	1,890 » »	12,000 » » 25 % » » ;
20,000 » »	40,000 » :	3,890 » »	20,000 » » 30 % » » ;
40,000	» :	9,890 » »	40,000 » » 35 % » » .

För skattelott, som i 11 § 2 mom. sägs, beräknas skatten efter den lägsta
klass, som gäller för arvinge eller universell testamentstagare i dödsboet eller
för mottagaren av det legat varom fråga är. Därest skattelotten icke över-
stiger, om den skall beskattas efter klass I, 3,000 kronor och eljest 1,000 kro-
nor, utgår skatten i klass I efter 1 procent, i klass II efter 2 procent samt i
klasserna III och IV efter 4 procent.

29 §.

1 mom. Vid tillämpning av 28 § skall värdet å lotten jämnas till närmast
lägre fulla hundratal kronor.

Finnes skatten bliva högre än hälften av det belopp, som utgör skillnaden
mellan lottens jämlikt första stycket jämnade värde och det värde, vartill
lotten för att vara skattefri högst får uppgå, nedsättes skatten med över-
skjutande del.

Om värdet å lott, som tillkommer i klass II B i tariffen omförmäld person, överstiger 50,000 kronor och vid därav föranledd beskattning enligt de för klass IV angivna grunder skatten blir högre än summan av halva det belopp, varmed lottens värde överstiger 50,000 kronor, och den skatt, som därest lottens värde utgjort 50,000 kronor skolat utgå enligt grunderna för klass II, nedsättes skatten till nämnda summa.

Därest vid beräkning av skatt öretal uppkommer, skall skatten jämnas till närmast lägre hela krontal.

2 mom. Då arvsskatt utgår för egendom, för vilken skattskyldighet inträtt vid arvlåtarens (testators) död, skall från den arvsskatt, som sammanlagt belöper på de särskilda arvs- och testamentslotterna, avdragas lösen, som erlägges vid boupptecknings inregistrering hos underdomstol i stad, eller, om på grund av gällande bestämmelser dylik lösen ej fordras, däremot svarande belopp.

30 §.

Där någon bekommit egendom, för vilken jämlikt 8 § första stycket skattskyldighet inträtt senare än vid arvlåtarens (testators) död, beräknas skatten efter skyldskapsförhållandet mellan tillträdaren och föregående innehavaren, därest skatten vid sådan beräkning blir lägre än om den bestämmes efter skyldskapsförhållandet mellan tillträdaren och arvlåtaren (testator).

Då fideikommiss, som genom testamente eller gåvobrev instiftats för obegränsad tid, övergår från en till annan, erlägges arvsskatt beräknad efter skyldskapsförhållandet mellan tillträdaren och närmast föregående innehavaren.

Tillfaller egendom den som är gift, beräknas skatten efter skyldskapsförhållandet mellan hans make och testator, om skatten därvid blir lägre än den som eljest skolat utgå.

31 §.

Till ledning vid uträknanDET av skatt enligt denna förordning utfärdar Konungen erforderliga tabeller.

Efterbeskattning.

32 §.

Har efter det beslut meddelats om fastställande av skatt

- a) kännedom erhållits om förut icke känt testamente;
- b) testamente eller förordnande jämlikt lagen om försäkringsavtal om insättande av förmånstagare, vartill hänsyn tagits vid skatteärendets prövning, blivit genom lagakraftvunnen dom helt eller delvis förklarad ogillt;
- c) genom lagakraftvunnen dom eljest blivit bestämt angående delningen av egendom i dödsbo, där skatten fastställts med ledning av handling, som avses i 15 eller 16 §;
- d) beträffande bouppteckning yppats felaktighet, som efter vad i 3 kap. 10 § lagen om bouppteckning och arvskifte stadgas föranleder tillägg till eller rättelse av bouppteckningen;

e) kännedom erhållits angående vid tiden för skattskyldighetens inträde föreliggande omständighet, som föranleder, att i deklaration uppgiven behållning eller egendom bort upptagas eller fördelas annorledes än i deklarationen angivits;

f) kunskap vunnits om förhållande, som föranleder tillämpning av 19 §; och hade, om hänsyn tagits till omständighet som nu avses, för någon lott skatt skolat gäldas utöver vad för lotten beräknats, skall efterbeskattning ske med sålunda felande belopp.

Särskilda bestämmelser om beskattning i fall av dödsbos konkurs.

33 §.

1 mom. Där dödsbo, vari finnes skattepliktig behållning, avträts till konkurs, skall för egendom, som hör till konkursboet, utgå arvsskatt endast i den mån i konkursen uppkommer överskott, som jämlikt konkurslagen överlämnas till gäldenärens rättsinnehavare.

Egendom, varav sådant överskott utgöres, uppskattas sådan den befanns vid överlämnandet till gäldenärens rättsinnehavare; och räknas med tillämpning i övrigt av vad i denna förordning stadgas vid skattens bestämmande överskott såsom behållning i dödsboet.

Vad nu stadgats skall gälla jämväl då arvlåtaren (testator) vid sin död var i konkurs.

Om anstånd jämlikt 17 § blivit beviljat, skall, där dödsboet avträdes till konkurs, anståndet anses förfallet och ställd säkerhet återlämnas.

2 mom. Uppkommer efter konkursens avslutande för konkursboet ytterligare tillgång, som jämlikt konkurslagen överlämnas till gäldenärens rättsinnehavare, skall i tillämpliga delar gälla vad i 32 § stadgas om efterbeskattning.

3 mom. Har inom ett år från det beskattningsmyndighet meddelat beslut i skatteärendet dödsbo avträts till konkurs, äger dödsboet eller skattskyldig återfå erlagd skatt. Uppkommer i konkursen överskott, skall skatt utgå enligt föreskrifterna i 1 och 2 mom.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts göres skriftligen och upptages av den beskattningsmyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

Beskattningsmyndighet.

34 §.

Beskattningsmyndighet är den allmänna underrätt, vid vilken arvlåtaren (testator) eller, då fråga är om egendom vartill föregående innehavare på livstid haft i 8 § första eller andra stycket avsedd rätt, denne skolat svara i mål, som rörde hans person.

Finnes ej behörig beskattningsmyndighet efter vad nu sagts upptages skatteärendet av Stockholms rådhusrätt.

Om gåvoskatt.

35 §.

Skyldighet att erlagga gåvoskatt åligger:

- a) svensk medborgare, här i riket bosatt utlänning samt svensk juridisk person för gåva av egendom inom eller utom riket;
- b) annan utlänning än under a) sägs samt här i riket icke hemmahörande juridisk person för gåva av sådan egendom, som angives i 4 § 1 mom. 2).

36 §.

Skattskyldighet inträder, såframt ej annat följer av vad i nästa stycke sägs, då gåvan blivit fullbordad eller handling, innefattande giltig utfästelse om gåva av lös egendom, överlämnats till mottagaren. I fall, som avses i 37 § 2 mom. inträder skattskyldighet vid den tid, då förmånstagaren erhåller förfoganderätten över försäkringen; dock inträder, där på grund av kapitalförsäkring utbetalning tidigare ägt rum till den berättigade, skattskyldighet för sådant belopp vid dess mottagande.

Vad i fråga om arvsskatt är stadgat i 6—9 §§ skall vid beskattning av gåva äga motsvarande tillämpning. Föreskrifterna i 6 § om skattskyldighetens inträde först framdeles skola härvid, utan inskränkningar som angivas i andra stycket under c) och d), gälla jämväl i fall då givaren förbehållit sig själv nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån av den bortgivna egendomen.

37 §.

1 mom. Gåvoskatt utgår vid köp, byte, lega eller annat sådant avtal, om av missförhållandet mellan de å ömse sidor utfästa villkor är uppenbart, att avtalet delvis har egenskap av gåva.

2 mom. Skatt såsom för gåva utgår för vad som i enlighet med lagen om försäkringsavtal i annat fall än i 12 § avses tillfaller någon i egenskap av förmånstagare.

Vid beskattning, varom nu är fråga, skall vad i 12 § andra, tredje och fjärde styckena är stadgat äga motsvarande tillämpning.

38 §.

Från gåvoskatt äro, förutom i 3 § omförmälda juridiska personer, befriade: kyrka, landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållnings-sällskap;

stiftelse med huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål;

stiftelse med huvudsakligt ändamål att främja landets näringsliv; registrerad understödsförening eller sådan sammanslutning, som, utan att hava till syfte att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen, huvudsakligen fullföljer ovan angivet ändamål.

Skattebefrielse enligt denna paragraf tillkommer endast svensk juridisk person och äger icke rum, där givaren för sin livstid eller för viss tid förbehållit sig nyttjanderätt till eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån av den bortgivna egendomen eller del därav.

39 §.

Skattefrihet åtnjutes

a) för gåva av möbler, husgeråd och andra inre lösören, som äro avsedda för gåvotagarens eller hans familjs personliga bruk;

b) för vad någon erhållit såsom bidrag till undervisning eller uppfostran, för periodiskt understöd och därmed jämförlig periodisk betalning, vilken enligt gällande författningar angående skatt å inkomst skall inräknas i gåvotagarens skattepliktiga inkomst;

c) för vad make vid bodelning, som förrättats av annan anledning än makes död, erhållit utöver honom enligt lag tillkommande andel i boet, i den mån värdet av vad maken bekommit icke överstiger värdet av hans giftorättsgods eller, om äldre giftermålsbalken är tillämplig, värdet av samfärd egendom, som av honom i boet vid äktenskapets ingående eller därefter införts;

d) för annan än under a), b) och c) omförmäld gåva, vars värde icke överstiger 3,000 kronor.

40 §.

Skyldskapsförhållandet mellan givare och gåvotagare lägges till grund för beräkning av skatten; dock skall vad i fråga om arvsskatt är föreskrivet i 30 § första och tredje styckena äga motsvarande tillämpning vid beskattning av gåva.

41 §.

1 mom. Gåva, för vilken inträde av skattskyldighet ej är att hänföra till senare tidpunkt än givarens död, skall vid skattens beräkning sammanläggas med annan gåva, som gåvotagaren erhållit av samme givare, under förutsättning att skattskyldighet för sistnämnda gåva inträtt samtidigt eller inom fyra år före det sådan skyldighet inträdde för den gåva, om vars beskattning är fråga. Avdrag för erlagd skatt skall ske enligt de i 19 § 1 mom. första stycket angivna grunderna.

Har den som mottagit gåva, för vilken inträde av skattskyldighet är att hänföra till tid efter givarens död, tillika erhållit annan gåva av samme givare eller arvs- eller testamentslott efter denne, skall vad i 19 § 1 mom. andra stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Att vid beräkning av gåvoskatt hänsyn i visst fall skall tagas jämväl till

arvs- eller testamentslott, som härrör från annan än givaren, därom stadgas i 19 § 2 mom.

I fall, som avses i denna paragraf, skall gälla vad i 19 § 3 mom. och 4 mom. första och tredje styckena är för där avsedda fall föreskrivet.

2 mom. Då fråga samtidigt förekommer om beskattning av flera, av skilda givare erhållna gåvor, skall skatt beräknas för vad som erhållits från varje särskild givare.

42 §.

Egendom, för vilken gåvoskatt utgår, uppskattas med hänsyn till förhållandena vid tiden för skattskyldighetens inträde.

Vad i 21 § andra stycket är stadgat skall äga motsvarande tillämpning, där gåva enligt 41 § skall sammanläggas med annan gåva eller med arvs- eller testamentslott.

43 §.

Vid beskattning av gåva skall i tillämpliga delar lända till efter rättelse, förutom ovan särskilt angivna bestämmelser i 6—9, 12, 19, 21 och 30 §§, vad i fråga om arvsskatt vidare är stadgat i 4 § 2 och 3 mom., 14, 20, 22—27 §§, 28 § med undantag av vad i andra och tredje styckena stadgas angående särskild skattefrihet, ävensom 29 och 32 §§; och skall därvid den i 32 § f) förekommande hänvisningen till 19 § i stället gälla 41 §.

44 §.

Beskattningsmyndighet är länsstyrelsen i det län, där den skattskyldige var mantalsskriven, när skattskyldigheten inträdde, eller, om han då ej var mantalsskriven inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades.

I fråga om juridisk person är beskattningsmyndighet länsstyrelsen i det län, där styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte, när skattskyldigheten inträdde.

Finnes ej behörig beskattningsmyndighet efter vad nu sagts upptages skatteärendet av överståthållarämbetet för skatteärenden.

Gemensamma bestämmelser.

Deklaration och vissa andra uppgifter för beskattningen.

45 §.

Deklaration skall av den, som är skattskyldig, avgivas

A) angående förvärv av arvs- eller testamentslott, när lotten utgöres av

1) egendom i dödsbo efter svensk medborgare i fall, då denne vid sin död ej hade hemvist i riket och skyldighet ej inträtt att efter honom här förrätta bouppteckning enligt svensk lag;

2) egendom i dödsbo efter utlänning, som vid sin död ej hade hemvist i riket;

3) äganderätt eller rättighet, vilken jämlikt 6—9 §§ beskattas senare än vid arvlåtarens (testators) död, dock icke där fråga är om förvärv efter den som på livstid innehaft egendom med i 8 § första stycket avsedd rätt;

4) egendom i dödsbo, som avträts till konkurs, i fall där arvsskatt skall beräknas med tillämpning av 33 § 1 mom.;

B) angående förvärv, som vid försäkringstagares död tillfallit förmånstagare, vilken icke tillika är arvinge eller testamentstagare;

C) angående sådan i 32 § a), b), c), e) och f) samt i 33 § 2 mom. angiven omständighet, som föranleder efterbeskattning, dock ej där i fall som avses i 32 § a) testamente, varom kännedom erhållits, blivit bevakat;

D) angående förvärv genom gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång.

Skall enligt vad nu stadgas deklaration avgivas angående lott i dödsbo efter den som vid sin död ej hade hemvist i riket och är den för lotten skattskyldige ej bosatt inom riket, åligger det den som omhänderhar dödsboets egendom att i den skattskyldiges ställe avgiva deklaration.

46 §.

Deklaration skall vara till beskattningsmyndigheten avlämnad inom fyra månader, räknat i fall som angivas i 45 §

under A) 1), 2) och 3), B) samt D) från det skattskyldighet inträdde;

under A) 4) från det överskott i dödsboets konkurs överlämnades till den skattskyldige;

under C) från det kännedom erhöles angående den omständighet, som föranleder efterbeskattningen.

Magistrat i annan stad än den, där länsstyrelsen har sitt säte, ävensom kommunalborgmästare och landsfiskal åligger att på begäran mottaga och till länsstyrelsen överlämna deklaration, som skall dit ingivas.

47 §.

Deklaration skall avgivas på heder och samvete och innehålla uppgift om A) då deklarationen avser arvfallen eller testamenterad egendom:

1) arvlåtarens (testators) och den skattskyldiges fullständiga namn och hemvist;

2) arvlåtarens (testators) dödsdag och, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) skyldskapsförhållandet mellan arvlåtaren (testator) och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning av 30 § första och tredje styckena, det skyldskapsförhållande, efter vilket i sådant fall skatten skall beräknas;

4) de grunder, efter vilka lottens storlek bestämts;

5) beskaffenheten och värdet av den egendom, varav lotten består;

B) då deklarationen avser förvärv, som vid försäkringstagares död tillfallit förmånstagare, vilken icke tillika är arvinge eller testamentstagare:

förhållanden motsvarande de ovan under A) 1), 2), 3) och 5) angivna;

C) då deklarationen avser gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång:

1) givarens och den skattskyldiges fullständiga namn och hemvist;

2) tidpunkten för gåvans fullbordande eller för överlämnandet till mottagaren av handling, innefattande giltig utfästelse om gåvan, eller, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) skyldskapsförhållandet mellan givaren och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning jämlikt 40 § av de i 30 § första och tredje styckena givna föreskrifterna, det skyldskapsförhållande, efter vilket i sådant fall skatten skall bestämmas;

4) egendomens beskaffenhet och värde;

5) tidigare förvärv, till vilka jämlikt 41 § hänsyn skall tagas vid skattens bestämmande.

Angående skyldighet att i deklaration, som avser arvfallen eller testamenterad egendom eller förvärv, som omförmäles ovan under B), lämna uppgift angående vissa tidigare förvärv stadgas i 19 §.

Där deklaration avser egendom, vilken av föregående innehavaren på livstid innehafts med sådan rätt, varom förmäles i 8 §, skola jämväl föregående innehavarens fullständiga namn och hemvist uppgivas.

Vad ovan sägs beträffande arvlåtare (testator) skall beträffande fideikommiss, som avses i 30 § andra stycket, gälla närmast föregående innehavaren.

Deklaration skall avlämnas i två exemplar och, om den avser gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång, avfattas å blankett enligt formulär, som fastställles av Konungen. Deklarationen skall åtföljas av handlingar, innefattande upplysning om de förhållanden, som äro av betydelse för skattens bestämmande. Har bouppteckning efter utlänning härstädes förrättats men vid ingivandet av deklaration angående kvarlåtenskapen ännu icke blivit inregistrerad, skall vid deklarationen fogas bouppteckningen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift.

48 §.

Avlämnade deklarationer skola med undantag för den tid, varunder de jämlikt bestämmelsen i 64 § 2 mom. äro överlämnade till hovrätten, hos beskattningsmyndigheten förvaras under tolv år från utgången av det år, varunder de ingivits. Där beskattningsmyndighet eller advokatfiskal vid hovrätt av särskild anledning så finner påkallat, skall deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, varunder den ingivits. Efter utgången av nu angivna tider skola deklarationerna förstöras.

Deklarationerna må icke före utgången av tid, som angives i 17 § lagen om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar, utan samtycke i varje särskilt fall av den som avgivit deklarationen utlämnas till annan än de ämbets- eller tjänstemän, som i och för sin befattning böra erhålla del av deklarationerna, eller, på sätt Konungen förordnar, skola äga tillgång till desamma för verkställande av statistisk bearbetning.

Deklaration, som tillhandahålles polis- eller åklagarmyndighet eller som åberopas vid allmän domstol, må icke, såvitt ej annat följer av vad i 62 § andra stycket stadgas, utan samtycke av den, som avgivit deklARATIONEN, offentligen föredragas eller i protokoll, utslag eller annan expedition intagas eller omnämnas i vidare mån än som oundgängligen erfordras.

Vad ovan är sagt om deklARATION gällert i tillämpliga delar jämväl annan uppgift till ledning för skattens beräkning, dock ej bouppteckning.

49 §.

Där någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmanstagare, åligger det försäkringsgivaren att inom en månad efter erhållena vetskap om händelse, som enligt denna förordning medför skattskyldighets inträde, lämna skriftlig uppgift härom till den beskattningsmyndighet, vilken har att upptaga fråga om beskattning av försäkringsbeloppet, och därvid enligt närmare föreskrifter, som meddelas av Konungen, jämväl uppgiva övriga förhållanden av betydelse för skattens bestämmande; dock skall nu stadgad skyldighet icke gälla, där försäkringsbeloppet eller, där fråga är om flera försäkringar, deras sammanlagda belopp ej överstiger 3,000 kronor.

50 §.

Har någon på livstid innehaft egendom med sådan rätt, som avses i 8 § andra stycket, skall bouppteckning efter honom vara åtföljd av skriftlig uppgift om fullständiga namnet å den, till vilken egendomen övergått, ävensom hans hemvist. Sådan uppgift lämnas av den som uppgivit boet.

Skattens fastställande och erläggande.

51 §.

Ärende rörande fastställande av skatt, som ej skall uttagas efter deklARATION, upptages till avgörande vid inregistrering av bouppteckning eller handling, som avses i 3 kap. 10 § lagen om boudredning och arvskifte, eller, där jämlikt 17 § anstånd med skattens fastställande blivit beviljat, när till beskattningsmyndigheten ingivits handling, för vars företeende anståndet beviljats, eller, om sådan handling icke ingives inom anståndstiden, vid utgången av sistnämnda tid eller, då jämlikt 32 § a) efterbeskattning skall äga rum till följd av bevakning av där omförmält testamente, vid bevakningen.

52 §.

Skatt enligt denna förordning skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom tre veckor efter det beskattningsmyndighet meddelat beslut om skattens fastställande.

Har jämlikt 17 § anstånd med skattens fastställande ägt rum, skall från dagen då bouppteckning senast skolat vara ingiven eller, där skatten uttages efter deklARATION, från dagen då, om anstånd ej beviljats, deklARATIONEN

senast skolat vara avlämnad till dagen för skattens fastställande å skattebeloppet erläggas ränta efter den procent, som Konungen i anslutning till det allmänna ränteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning å de särskilda skattskyldiga. Vad av beräknad ränta överskjuter helt kronotal bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan skall beräknas, uttages genom stämpelbeläggning med användande av dubbla beläggningsstämplar, om vilka stadgas i förordningen angående stämpelavgiften. Stämpelarna anbringas å bouppteckning eller handling, som avses i 3 kap. 10 § lagen om bouppteckning och arvskifte, eller i fall, då deklaration skall avgivas, å deklarationen eller, då jämlikt 32 § a) efterbeskattning skall äga rum till följd av bevakning av där omförmält testamente, å utgående expeditionen angående testamentsbevakningen.

Den som å tjänstens vägnar har att mottaga handling, vilken efter vad nu sagts skall förses med stämpel, eller testamente, vars bevakande föranleder efterbeskattning, åligger att tillhandahålla erforderliga stämplat, och skola stämplatarna hos honom köpas och stämpelbeläggning av honom verkställas i enlighet med beskattningsmyndighetens beslut om skattens fastställande.

Har jämlikt 17 § anstånd med skattens fastställande beviljats, åligger det dödsboet att för stämpelbeläggning tillhandahålla utlämnad bouppteckning.

53 §.

Inbetalas icke, där stämpelbeläggning skall äga rum vid underrätt, inom i 52 § angiven tid för stämpelbeläggningsen erforderligt belopp, skall, såframt ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, rätten eller domaren därom göra anmälan hos länsstyrelsen med överlämnande av protokollsutskrift, innefattande beslutet om skattens fastställande, jämte bouppteckning, om sådan föreligger. Anmälan skall innehålla uppgift, huruvida och i vad mån det åligger dödsbo att förskjuta ogulden skatt, ävensom erforderlig uppgift om skattskyldigs hemvist.

Det åligger länsstyrelse efter anmälan som nu nämnts ävensom vid försummad inbetalning av belopp, som för stämpelbeläggning skall uppbäras av länsstyrelsen, att förordna om det felande beloppets uttagande i den ordning som om uttagande av ogulden kronoutskylder är stadgad. Avgift för in drivningen skall utgå enligt grunder som av Konungen bestämmas.

Har av överrätt skatt blivit fastställd till högre belopp än förut beräknats och har icke inom tre veckor efter det laga kraft ägande beslut i sådant hänseende förelåg det felande beloppet erlagts, ankommer på vederbörande advokatfiskal att till länsstyrelsen överlämna beslutet för beloppets uttagande i den ordning som nyss nämnts.

54 §.

Arvsskatt för egendom, för vilken skattskyldighet inträtt vid arvlåtarens (testators) eller i fall, som avses i 8 § första stycket, föregående innehavarens

död, ävensom i 52 § omnämnd ränta förskjutas av dödsboet, dock icke där fråga är om lott, som beskattas efter vad i 6 § andra stycket d) sägs, eller förvärv, som avses i 12 §. Skattskyldig skall vid tillträde av honom tillkommande lott, för vilken skatten förskjutits av dödsboet, till boet gälda på lotten belöpande skatt utan avdrag i sådant hänseende, som i 29 § 2 mom. sägs, jämte andel i räntan; och skall tillika å belopp, som sålunda skall erläggas, gäldas den ränta, som kunnat av dödsboet påräknas vid insättning å bankräkning.

Saknas i dödsbo tillgång till gäldande av skatt och ränta, som icke erlagts inom tid, som angives i 52 §, svare dödsbodelägarna för vad som brister såsom i lagen om boutredning och arvskitte är stadgat i fråga om gäld efter den döde; dock vare efterlevande make fri från sådant ansvar, där han vid bodelning icke erhållit mer än som enligt lag tillkommer honom.

Anstånd med erläggande av skatt.

55 §.

1 mom. A. Uppgå i dödsbo beloppet av kontanta medel samt värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt icke till dubbla beloppet av den arvsskatt, som jämlikt 54 § skall av dödsboet förskjutas, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna förordning avsevärd svårighet att genast erlägga hela den skatt, som belöper på honom tillfallen egendom, må, såvida skatten uppgår till minst 500 kronor, beskattningsmyndigheten medgiva, att skatten erlägges genom högst fem årliga inbetalningar.

B. Skall skatt utgå för nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket, och prövas avsevärd svårighet föreligga att genast erlägga skattebeloppet, är skattskyldig, oavsett skattens belopp, berättigad till anstånd som enligt föreskrift under A längst kan medgivas; och må i nu avsedda fall anståndet kunna av beskattningsmyndigheten utsträckas till högst tio årliga inbetalningar.

C. På Konungens prövning må ankomma att, där för viss skattskyldig synnerliga skäl därtill äro, medgiva skattens erläggande i fall, som avses under A, genom högst tio och i fall, som avses under B, genom högst tjugu årliga inbetalningar.

2 mom. Första inbetalningen skall äga rum inom tid, som angives i 52 §, och skall uppgå, om skatten uppdelas i endast två poster, minst till en fjärdedel av skattens belopp och i andra fall minst till belopp motsvarande skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall verkställas å årsdagen för beslutet om skattens fastställande och envar av de följande å motsvarande dag det år, varunder den förfaller till betalning; och skola dessa inbetalningar uppgå till sinsemellan lika belopp. Å skatt, med vars erläggande anstånd åtnjutes, skall gäldas ränta efter den procent, som Konungen i anslutning till det allmänna ränteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året.

3 mom. Framställning om anstånd skall skriftligen göras senast då skatteärendet upptages till avgörande. Beviljas anstånd, skall inom tid, som beskattningsmyndigheten utsätter, till denna avlämnas till Kungl. Maj:t och kronan utfärdad skuldförbindelse å det belopp anståndet avser jämte ränta. Medgives anstånd jämlikt 1 mom. A eller, för däremot svarande fall, jämlikt 1 mom. C, skall därjämte inom samma tid ställas nöjaktig säkerhet. Fullgöres ej vad nu sagts anses anståndet förverkat.

4 mom. Har anstånd medgivits, förses den stämpelpfiktiga handlingen dels med stämplor till värde motsvarande det till beskattningsmyndigheten kontant inbetalda skattebeloppet, dels ock med anteckning därom att skuldförbindelse blivit avlämnad för återstoden av skattens belopp.

5 mom. Den, som erhållit anstånd, är berättigad att göra inbetalning jämväl före förfallodagen. Sådan rätt tillkommer, då anstånd beviljats dödsbo, även envar skattskyldig beträffande å hans lott belöpande skatt.

Varder genom löftesmans död eller av annan orsak ställd säkerhet minskad och lämnas icke efter anmaning annan nöjaktig säkerhet, är ogulden del av skatten genast förfallen till betalning.

6 mom. Underrätt, som mottagit skuldförbindelse, har att omedelbart till länsstyrelsen överlämna densamma med tillhörande säkerhet jämte protokollsutdrag, innefattande anståndsbeslutet. Det åligger länsstyrelsen att genast till underrätten översända kvitto å de mottagna handlingarna.

Å länsstyrelsen ankommer att vårda och bevaka skuldförbindelse och säkerhet, som till densamma överlämnats eller av länsstyrelsen omedelbart mottagits. Influtna belopp skola redovisas såsom stämpelmedel.

Eftergift av skatt.

56 §.

Avlider den, som förvärvat egendom genom arv, testamente eller gåva, inom sex månader från det skattskyldighet inträtt, eftergives skatten.

I fråga om den, som på livstid bekommit egendom med sådan rätt, som avses i 8 § andra stycket, eller på livstid erhållit nyttjanderätt, rätt till ränta, avkomst eller annan förmån, sker vidare eftergift av skatt sålunda:

a) då anstånd med skattens erläggande beviljats och den skattskyldige avlider inom fem år från skattskyldighetens inträde, eftergives vad av skatten icke förfallit till betalning vid dödstillfället; dock må ej i fall, då enligt anståndsbeslutet skatten uppdelats på flera inbetalningar än tio, eftergift ske för större del av skatten än som skulle hava eftergivits, därest antalet inbetalningar utgjort tio;

b) då anstånd med skattens erläggande icke beviljats och den skattskyldige avlider inom fem år från skattskyldighetens inträde, eftergives så stor del av skatten, som, därest anstånd medgivits och skatten därvid uppdelats på sju lika inbetalningar, icke skulle varit till betalning förfallen vid dödstillfället.

Fråga om eftergift av fastställd skatt upptages efter därom skriftligen gjord framställning av den underrätt eller länsstyrelse, som meddelat beslut i skatteärendet.

57 §.

Konungen äger i särskilda fall medgiva befrielse från eller nedsättning av skatt för

a) sådan historisk, vetenskaplig eller konstnärlig samling, som på grund av förbehåll i testamente eller gåvohandling är avsedd att bibehållas såsom dylik samling;

b) fast egendom, som tillagts någon med sådan rätt, som avses i 8 § andra stycket, i den mån skatten prövas icke kunna erläggas utan men för ett med egendomen förbundet allmänt intresse av kulturhistorisk eller annan art.

58 §.

Har egendom beskattats såväl här i riket som i utländsk stat, må Konungen till undvikande av eller lindring i dubbelbeskattningen, när skäl därtill äro, på ansökan medgiva befrielse från eller nedsättning av den här i riket fastställda skatten.

Återvinning av skatt.

59 §.

Har efter det beslut meddelats om fastställande av skatt

a) kännedom erhållits om förut icke känt testamente;

b) testamente eller förordnande jämlikt lagen om försäkringsavtal om insättande av förmånstagare, vartill hänsyn tagits vid skatteärendets prövning, blivit genom lagakraftvunnen dom helt eller delvis förklarad ogillt;

c) genom lagakraftvunnen dom eljest blivit bestämt angående delningen av egendom i dödsbo, där skatten fastställts med ledning av handling, som avses i 15 eller 16 §;

d) beträffande bouppteckning yppats felaktighet, som efter vad i 3 kap. 10 § lagen om boutredning och arvskifte stadgas föranleder tillägg till eller rättelse av bouppteckningen;

e) kännedom erhållits angående vid tiden för skattskyldighetens inträde föreliggande omständighet, som föranleder att i deklaration uppgiven behållning eller egendom bort upptagas eller fördelas annorledes än i deklarationen angivits;

och hade, om hänsyn tagits till omständighet som nu avses, någon skattskyldig haft att gälda mindre skatt än vad beräknats, skall honom påfordrad skatt nedsättas med sålunda för högt beräknat belopp.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts göres skriftligen och upptages av den underrätt eller länsstyrelse, som meddelat beslut i skatteärendet.

Fullföljd av talan.

60 §.

Talan mot beslut i skatteärende må fullföljas, förutom av enskild part, av advokatfiskal vid hovrätt; och skall jämväl då beslut meddelats av länsstyrelse besvär anföras hos hovrätten.

Innefattar beslut av underrätt eller länsstyrelse prövning av fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, må talan fullföljas inom tre år från beslutets dag. Har part anfört besvär och vill jämväl hans vederpart söka ändring i beslutet, skall denne dock ingiva sina besvär sist inom två månader från det delgivning som avses i 27 kap. 6 § rättegångsbalken ägt rum eller, i fall som omförmälas i 7 § samma kapitel, från det kungörelse sista gången införts i allmänna tidningarna. Där förklaring avgivits utan att sådan delgivning eller kungörelse skett, skall nämnda tid av två månader räknas från det förklaringen inkom.

Då besvär behörigen anförts över beslut, som avses i nästföregående stycke, skall klagandens vederpart städse höras över besvären, och ankommer därvid på hovrätten att, om besvär anförts av advokatfiskalen, utsätta tid, inom vilken besvärshandlingarna efter skedd delgivning skola vara till hovrätten återställda, och eljest att låta tillstålla advokatfiskalen besvärshandlingarna. Tillika ankommer på hovrätten att i nu avsedda fall utsätta tid, inom vilken förklaring skall vara avgiven.

Över beslut av beskattningsmyndighet i frågor, som avses i 17 och 26 §§, må klagan ej föras. Har någon förelagts att vid vite fullgöra åliggande, varom i 26 § förmäles, må dock föreläggandet komma under prövning i samband med klagan över beslut om vitets utdömande.

Återbetalning av erlagd skatt.

61 §.

Äger på grund av bestämmelserna i 27 §, 33 § 3 mom. eller 56—59 §§ eller enligt överrätts beslut dödsbo eller skattskyldig återfå erlagd skatt, skall i den ordning, som i fråga om restitution av kronoutsylder är föreskriven, skattebeloppet på ansökan kostnadsfritt återbetalas ändå att till grund för återbetalningen åberopat beslut, där det meddelats av underrätt eller länsstyrelse, ej vunnit laga kraft. Dödsbo eller skattskyldig äge ock, utom i fall som avses i 57 och 58 §§, att å återbetalat belopp erhålla ränta efter fem procent om året från och med den dag beloppet efter meddelat beslut om skattens fastställande blivit inbetalat till den dag detsamma återbekommes; dock må ränta ej utgå för längre tid än till dess trettio dagar förflutit efter det laga kraft åkommit det beslut, enligt vilket beloppet skall återbekommas, och i varje fall ej för längre tid än ett år från det underrätt eller länsstyrelse först meddelat beslut om skattens fastställande.

I fall, som avses i 57 och 58 §§, ankommer det på Konungen att förordna i vad mån ränta skall utgå å skattebelopp, som återbetalas; dock må ränta ej beräknas efter högre räntefot eller för längre tid än i första stycket är stadgat.

Har jämlikt 55 § anstånd medgivits med erläggande av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp, som utestår oguldet, avlämnad skuldförbindelse återställas. Avser befrielse endast del av oguldet skattebelopp, skola de årliga inbetalningarna i motsvarande mån nedsättas.

Tillsyn å skattens utgörande.

62 §.

Underrätts beslut i skatteärende skola, efter vad därom är särskilt stadgat, upptagas i bouppteckningsprotokollet. Avser beslut fastställande av skatt, skola i protokollet antecknas: arvlåtarens eller, i fall som avses i 30 § andra stycket, närmast föregående innehavarens fullständiga namn (för gift kvinna jämväl hennes namn som ogift), födelsetid och hemvist, skattskyldigs namn, värdet å samtliga lotter, beloppet av å varje lott belöpande skatt, skyldskapsförhållande efter vilket skatten beräknats, övriga å skattens bestämmande inverkan omständigheter och vid samtidig beskattning av flera lotter skattens sammanlagda belopp.

Länsstyrelses beslut i skatteärende upptages i särskilt protokoll, vari antecknas: den skattskyldiges namn och hemvist samt skattens belopp, men må om gåvodeklarationens innehåll vidare anteckning icke ske.

Å brädden av protokoll som nu nämnts skola antecknas beloppet av inbetald skatt och dagen för inbetalningen eller, där jämlikt 53 § anmälan till länsstyrelse gjorts för skattens indrivning, dagen för sådan anmälan.

Finner beskattningsmyndigheten avgiven deklaration böra bevaras under längre tid än tolv år, skall anteckning härom verkställas i protokollet i samband med beslutet om skattens fastställande.

63 §.

Vid testamentsbevakning, som äger rum innan beslut meddelats om fastställande av arvsskatt för av testator efterlämnad egendom, skall å brädden av protokollet angående bevakningen anteckning göras därom, att sådant beslut ännu icke föreligger, samt vid bevakning av testamente efter det dylikt beslut meddelats anteckning ske om dagen för beslutet.

64 §.

1 mom. Redovisning av stämpel samt granskning av sådan redovisning skall äga rum på sätt i förordningen angående stämpelavgiften är stadgat beträffande där avsedda till domstol ingivna handlingar; och skall vad om sådan granskning gäller äga motsvarande tillämpning i avseende å beskattningsmyndighets beslut i ärenden angående gåvoskatt samt eftergift eller återvinning av fastställd skatt.

2 mom. Avskrift av länsstyrelses protokoll i skatteärende skall enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Konungen, för granskning överlämnas till hovrätt.

Vid avskrift som nu sagts ävensom vid renoverat exemplar av bouppteckningsprotokoll, som för granskning ingives till hovrätt, skola fogas till protokollet hörande deklARATIONER, vilka sedan granskningen avslutats skola återställas till beskattningsmyndigheten. Finnes vid granskningen, att annan deklARATION än beskattningsmyndigheten angivit bör bevaras under längre tid än tolv år, skall detta meddelas myndigheten vid deklARATIONENS återställande.

Ansvarsbestämmelser m. m.

65 §.

1 mom. Den som till bouppteckning, i deklARATION eller eljest mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, vilken är ägnad att leda till frihet från skatt eller till uttagande av för låg skatt, böte, om den oriktiga uppgiften blivit följd vid beskattningen, högst tre gånger det skattebelopp, som därigenom undandragits, och i annat fall högst tre gånger det skattebelopp, som skulle hava undandragits i händelse den oriktiga uppgiften blivit följd, i vartdera fallet dock minst femtio kronor. Till enahanda ansvar vare den förfallen, som mot bättre vetande förtegat omständighet av betydelse i angivna hänseenden.

2 mom. Har lämnande av oriktig uppgift eller förtigande av omständighet, varom i 1 mom. förmäles, icke skett mot bättre vetande, men har den som lämnat uppgiften eller förtegat omständigheten därvid gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, skall vad i 1 mom. stadgas hava motsvarande tillämpning, dock må böterna bestämmas till högst hälften av vad i nämnda moment sägs men likväl ej lägre än tjugufem kronor.

3 mom. Den som uppsåtligen förleder annan till förseelse, som i 1 mom. sägs, eller vid utförande av förseelsen med råd eller dåd uppsåtligen hjälper, så att gärningen därigenom sker, straffes som vore han själv gärningsman.

4 mom. Straff enligt denna paragraf inträder icke för den, som av egen drift beriktigt oriktig uppgift eller yppat omständighet, som av honom förtegets.

66 §.

Den som underlåter att inom föreskriven tid avgiva deklARATION straffes med dagsböter.

67 §.

Skattskyldig eller annan må av beskattningsmyndighet genom vite tillhållas att fullgöra vad enligt denna förordning åligger honom, dock ej såvitt avser gäldande av fastställd skatt.

Underrätt må vid vite tillhålla den, som uppgivit dödsbo, att med ed fästa riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång må åläggas jämväl delägare eller

efterlevande make, som ej uppgivit boet, ävensom annan, som med boet tagit befattning.

68 §.

Förseelser, som omförmälas i 65 och 66 §§, åtalas av allmän åklagare.

69 §.

Böter och viten, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan.

Särskilda bestämmelser.

70 §.

Vad i denna förordning sägs om länsstyrelse skall beträffande Stockholms stad gälla överståthållarämbetet för skatteärenden.

71 §.

1 mom. Slutes beträffande arvs- eller gåvoskatt avtal med främmande stat för undvikande av dubbelbeskattning eller för beredande av skattefrihet eller skattelindring åt juridisk person, som fullföljer allmännyttigt ändamål, äger Konungen föreskriva av avtalet betingade avvikelser från vad eljest i denna förordning är stadgat, så ock meddela de närmare föreskrifter, som må finnas erforderliga för avtalets tillämpning.

2 mom. Från tillämpning av vad i denna förordning stadgas om skattskyldighet må Konungen under förutsättning av ömsesidighet medgiva undantag innefattande befrielse från eller nedsättning av skatt för egendom, som efterlämnats av personer bosatta i viss annan stat, samt för egendom, vilken såsom gåva tillfallit sådana personer eller därstädes hemmahörande juridiska personer.

Överenskommelse, som i sådant avseende träffas med annan stat, skall upphöra att gälla högst sex månader efter därförut skedd uppsägning.

3 mom. Har Konungen jämlikt 10 kap. 7 § lagen om arv eller 1 kap. 3 § lagen om testamente förordnat, att av egendom, som på grund av arv eller testamente tillfaller utländsk medborgare, skall utöver arvsskatten utgå en särskild avgift, skall beträffande sådan avgift i tillämpliga delar gälla vad i denna förordning är stadgat om arvsskatt.

72 §.

Såvitt ej annat följer av vad i denna förordning stadgas, skola föreskrifterna i förordningen angående stämpelavgiften äga motsvarande tillämpning beträffande stämpelbeläggning, som äger rum för uttagande av arvs- eller gåvoskatt.

73 §.

Konungen äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Tabell I

utvisande kapitalvärdet, efter en räntefot av 5 procent, av en efter förloppet av nedanstående antal år till betalning förfallen fordran eller skuld å 100 kronor, därå ränta ej skall beräknas för tiden före förfallodagen.

Antal år	Kapitalvärde	Antal år	Kapitalvärde	Antal år	Kapitalvärde	Antal år	Kapitalvärde
1	95.24	26	28.12	51	8.81	76	3.45
2	90.70	27	26.78	52	7.91	77	2.84
3	86.88	28	25.51	53	7.53	78	2.22
4	82.27	29	24.29	54	7.17	79	2.12
5	78.85	30	23.14	55	6.88	80	2.02
6	74.62	31	22.04	56	6.51	81	1.92
7	71.07	32	20.99	57	6.20	82	1.83
8	67.68	33	19.99	58	5.90	83	1.74
9	64.46	34	19.04	59	5.62	84	1.66
10	61.89	35	18.18	60	5.35	85	1.58
11	58.47	36	17.27	61	5.10	86	1.51
12	55.68	37	16.44	62	4.86	87	1.43
13	53.08	38	15.66	63	4.62	88	1.37
14	50.51	39	14.91	64	4.40	89	1.30
15	48.10	40	14.20	65	4.19	90	1.24
16	45.81	41	13.53	66	3.99	91	1.18
17	43.63	42	12.88	67	3.80	92	1.12
18	41.55	43	12.27	68	3.62	93	1.07
19	39.57	44	11.69	69	3.45	94	1.02
20	37.69	45	11.13	70	3.29	95	0.97
21	35.89	46	10.60	71	3.13	96	0.92
22	34.18	47	10.09	72	2.98	97	0.88
23	32.56	48	9.61	73	2.84	98	0.84
24	31.01	49	9.16	74	2.70	99	0.80
25	29.53	50	8.72	75	2.58	100	0.76

T a b e l l I I

utvisande kapitalvärdet, efter en räntefot av 5 procent, av en under nedanstående antal år utgående, vid slutet av varje år till betalning förfallen ränta (avkomst, förmån) å 1 krona.

Antal år	Kapitalvärde	Antal år	Kapitalvärde	Antal år	Kapitalvärde	Antal år	Kapitalvärde
1	0.95	26	14.38	51	18.34	76	19.51
2	1.86	27	14.64	52	18.42	77	19.53
3	2.72	28	14.90	53	18.49	78	19.56
4	3.55	29	15.14	54	18.57	79	19.58
5	4.33	30	15.37	55	18.63	80	19.60
6	5.08	31	15.59	56	18.70	81	19.62
7	5.79	32	15.80	57	18.76	82	19.63
8	6.46	33	16.00	58	18.82	83	19.65
9	7.11	34	16.19	59	18.88	84	19.67
10	7.72	35	16.37	60	18.93	85	19.68
11	8.31	36	16.55	61	18.98	86	19.70
12	8.86	37	16.71	62	19.03	87	19.71
13	9.39	38	16.87	63	19.08	88	19.73
14	9.90	39	17.02	64	19.12	89	19.74
15	10.38	40	17.16	65	19.16	90	19.75
16	10.84	41	17.29	66	19.20	91	19.76
17	11.27	42	17.42	67	19.24	92	19.78
18	11.69	43	17.55	68	19.28	93	19.79
19	12.09	44	17.66	69	19.31	94	19.80
20	12.46	45	17.77	70	19.34	95	19.81
21	12.82	46	17.88	71	19.37	96	19.82
22	13.16	47	17.98	72	19.40	97	19.82
23	13.49	48	18.08	73	19.43	98	19.83
24	13.80	49	18.17	74	19.46	99	19.84
25	14.09	50	18.26	75	19.48	100	19.85

Utgår beloppet i stället vid början av varje år, erhålles kapitalvärdet genom att öka närmast föregående tal med 1.

Tabell III

utvisande kapitalvärdet, efter en räntefot av 5 procent, av en livränta eller annan förmån, som vid slutet av varje år under en persons av man k ö n livstid utgår med belopp eller till värde av 1 krona.

Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde
0	15.76	30	15.76	60	9.85	90	1.85
1	17.24	31	15.65	61	9.56	91	1.72
2	17.52	32	15.53	62	9.27	92	1.59
3	17.60	33	15.41	63	8.96	93	1.48
4	17.63	34	15.27	64	8.67	94	1.35
5	17.62	35	15.13	65	8.36	95	1.25
6	17.60	36	14.99	66	8.05	96	1.17
7	17.56	37	14.84	67	7.73	97	1.12
8	17.51	38	14.69	68	7.43	98	1.08
9	17.45	39	14.53	69	7.11	99	0.90
10	17.38	40	14.36	70	6.80	100	0.81
11	17.31	41	14.20	71	6.48	101	0.69
12	17.23	42	14.02	72	6.17	102	0.55
13	17.14	43	13.85	73	5.86	103	0.40
14	17.05	44	13.66	74	5.55	104	0.23
15	16.95	45	13.47	75	5.25		
16	16.86	46	13.27	76	4.95		
17	16.77	47	13.07	77	4.66		
18	16.69	48	12.86	78	4.38		
19	16.62	49	12.64	79	4.11		
20	16.55	50	12.41	80	3.85		
21	16.49	51	12.18	81	3.60		
22	16.43	52	11.95	82	3.35		
23	16.37	53	11.71	83	3.12		
24	16.30	54	11.46	84	2.89		
25	16.22	55	11.21	85	2.69		
26	16.14	56	10.96	86	2.50		
27	16.05	57	10.69	87	2.32		
28	15.96	58	10.41	88	2.14		
29	15.86	59	10.13	89	1.98		

Utgår livräntan i stället vid slutet av varje halvår, ökas kapitalvärdet med 0.25. Utgår den vid slutet av varje kvartal, ökas det med 0.375. Utgår den vid början av varje år, ökas det med 1.

Tabell IV

utvisande kapitalvärdet, efter en räntefot av 5 procent, av en livränta eller annan förmån, som vid slutet av varje år under en persons av kvinnkön livstid utgår med belopp eller till värde av 1 krona.

Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde	Ålder	Kapitalvärde
0	16.13	30	16.00	60	10.36	90	2.10
1	17.33	31	15.90	61	10.06	91	1.95
2	17.59	32	15.80	62	9.76	92	1.80
3	17.66	33	15.69	63	9.45	93	1.67
4	17.69	34	15.58	64	9.13	94	1.55
5	17.68	35	15.46	65	8.81	95	1.42
6	17.66	36	15.34	66	8.49	96	1.34
7	17.63	37	15.21	67	8.16	97	1.29
8	17.58	38	15.08	68	7.83	98	1.22
9	17.53	39	14.94	69	7.51	99	1.12
10	17.47	40	14.80	70	7.18	100	1.02
11	17.40	41	14.65	71	6.85	101	0.91
12	17.33	42	14.49	72	6.52	102	0.80
13	17.25	43	14.33	73	6.21	103	0.64
14	17.18	44	14.16	74	5.89	104	0.47
15	17.11	45	13.98	75	5.57	105	0.26
16	17.04	46	13.79	76	5.27		
17	16.97	47	13.59	77	4.97		
18	16.91	48	13.39	78	4.70		
19	16.84	49	13.18	79	4.41		
20	16.77	50	12.96	80	4.14		
21	16.71	51	12.74	81	3.88		
22	16.64	52	12.50	82	3.63		
23	16.57	53	12.26	83	3.39		
24	16.50	54	12.01	84	3.16		
25	16.42	55	11.75	85	2.96		
26	16.34	56	11.49	86	2.76		
27	16.27	57	11.22	87	2.58		
28	16.18	58	10.94	88	2.41		
29	16.09	59	10.66	89	2.25		

Utgår livräntan i stället vid slutet av varje halvår, ökas kapitalvärdet med 0.25. Utgår den vid slutet av varje kvartal, ökas det med 0.375. Utgår den vid början av varje år, ökas det med 1.

F ö r s l a g
till
**förordning angående införande av förordningen om arvsskatt och
gåvoskatt.**

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Den nu antagna förordningen om arvsskatt och gåvoskatt skall jämte vad här nedan stadgas lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1942.

2 §.

Genom nya förordningen upphävas med den begränsning här nedan anges förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva tillika med de särskilda stadganden, som innefatta ändring av vad den sålunda upphävda förordningen innehåller eller tillägg därtill; så ock vad i övrigt finnes i lag eller särskild författning stridande mot nya förordningens bestämmelser.

3 §.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till föreskrift, som ersatts genom bestämmelse i nya förordningen, skall denna i stället tillämpas.

4 §.

Äldre bestämmelser om arvsskatt skola fortfarande äga tillämpning, då arvlåtare (testator) eller i fall, som avses i 8 § nya förordningen, föregående innehavare av där omförmäld rätt avlidit före den 1 januari 1942.

I fråga om gåvoskatt skola äldre bestämmelser alltjämt tillämpas då enligt dessa skattskyldighet inträtt före nämnda dag.

5 §.

Har jämlikt 13 § äldre förordningen skatt för äganderätt, nyttjanderätt eller annan förmån icke beräknats vid beskattning av behållningen i testators eller föregående innehavares dödsbo, skall i avseende å sådant förvärv nya förordningen äga tillämpning, där enligt densamma inträde av skattskyldighet för förvärvet är att hänföra till tid efter förordningens ikraftträdande.

6 §.

1 mom. Vid tillämpning av bestämmelserna i 19 och 41 §§ nya förordningen skall iakttagas, att skatt ej må, med stöd av de i 19 § 1 mom. andra stycket, 2 mom. eller 4 mom. andra stycket stadgade grunderna, beräknas efter sammanläggning med arvs- eller testamentslott eller gåva, för vilken skattskyldighet inträtt före den 1 januari 1942, med mindre fråga är om gåva, som skett efter den 31 mars 1941.

2 mom. Vad i 26 § äldre förordningen stadgas beträffande gåva, som förbundits med där angivet förbehåll till förmån för givaren eller hans make, avkomling, adoptivbarn eller adoptivbarns avkomling, skall fortfarande gälla i fråga om gåva, för vilken skattskyldighet inträtt före den 1 januari 1942.

7 §.

Där jämlikt 55 § nya förordningen Konungen eller beskattningsmyndighet äger i visst fall medgiva anstånd med erläggande av skatt utöver vad 47 § äldre förordningen därom innehåller, skall förstnämnda stadgande äga tillämpning även om anstånd före nya förordningens ikraftträdande redan beviljats eller eljest fråga om anstånd skulle jämlikt 4 § här ovan vara att bedöma enligt äldre bestämmelser.

Ränta å skatt, med vars erläggande anstånd åtnjutes vid nya förordningens ikraftträdande, skall efter framställning av den betalningsskyldige beräknas efter vad i 55 § 2 mom. samma förordning sägs, dock ej i den mån räntan belöper å tid före den 1 januari 1942 eller förfallit till betalning innan sådan framställning göres.

8 §.

Vad i 48 § nya förordningen stadgas skall äga tillämpning jämväl beträffande deklaration, som avgivits enligt bestämmelserna i äldre förordningen och icke före den 1 januari 1942 blivit föremål för granskning i hovrätt.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden.

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

¹ Senaste lydelse se SFS 1936: 227.

1 §.

Där ej — — — vattenfallsrätt (tomträttsprotokoll).

Över följande ärenden skola vid underrätt föras särskilda protokoll, nämligen: ett över ärenden angående förmynderskap och godmanskap (förmynderskapsprotokoll); ett över äktenskapsförord (äktenskapsförordsprotokoll); samt ett över bouppteckningar, testamenten som vid domstolen bevakas, åtgärder, som avses i 9 kap. lagen om arv och 8 kap. lagen om testamente, förordnande eller entledigande av god man, varom förmäles i lagen om allmänna arvsfonden, avhandlingar om lösöreköp samt ärenden angående arvsfatt (bouppteckningsprotokoll).

För varje — — — den döde.

Har någotdera — — — protokollet anmärkt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1942.

F ö r s l a g

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften skall sålunda ändras, att rubrikerna i 8 § *Fideikommissbrev om fast egendom, Gåva av fast egendom* och *Testamente om fast egendom* ävensom 14 § skola upphöra att gälla.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1942; dock skola äldre bestämmelser fortfarande äga tillämpning med avseende å stämpel för förvärv, som skett före nämnda dag.

I det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet den 31 januari 1941 har föredragande departementschefen inledningsvis lämnat en historik beträffande arvs- och gåvobeskattningen (s. 39—41) ävensom en redogörelse för gällande förordning den 19 november 1914 om arvsfatt och skatt för gåva (s. 41—46).

I skilda sammanhang hava anmärkningar framställts mot gällande bestämmelser, bland annat i skrivelser från myndigheter som handhava förordningens tillämpning, och behovet av reformer har beaktats även av riksdagen. Sålunda hava vissa ändringar tillkommit på föranledande av riksdagen. Vidare har riksdagen år 1937 i skrivelser nr 408 och 409 hos Kungl. Maj:t hemställt om utredning åsyftande ändringar i gällande förordning beträffande dels förfarandet vid restitution av skatt och dels beskattningen av förvärv tillkommande personer, som kunde betraktas såsom trotjänare. Upprepade gånger har också vid framläggandet av propositioner om ändringar i förordningen en mera allmän revision av lagstiftningen å förevarande område ställts i utsikt. Frågan härom ansågs emellertid böra vila i avvaktan på slutförandet av det lagstiftningsarbete på civilrättens område, som utmynnat i de under senare år tillkomna arvs- och testamentslagarna samt lagen om boutredning och arvskifte jämte åtskilliga till dessa lagar anslutna författningar.

Sedan nyssnämnda lagstiftningsarbete slutförts, tillkallade departementschefen jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 oktober 1937 särskilda sakkunniga — professorn *G. A. Eberstein* och rådmannen *E. A. Wilhelmsson* — att inom finansdepartementet verkställa vissa grundläggande utredningsarbeten i och för ifrågasatt revision på arvs- och gåvobeskattningens område. Den 15 augusti 1938 beslöt Kungl. Maj:t tillsätta en kommitté med uppdrag att verkställa utredning och framlägga förslag till revision av gällande bestämmelser om arvsskatt och skatt för gåva. Till ledamöter av kommittén förordnades professorn *Eberstein*, tillika ordförande, rådmannen *Wilhelmsson*, ledamöterna av riksdagens andra kammare lantbrukaren *C. O. H. Andersson* i Dunker och f. d. reparatören *L. A. Björklund* samt ledamoten av riksdagens första kammare fil. lic. *E. C. Sylwan*. Kommittén, som antog benämningen *1938 års arvsskattekommitté*, avgav den 31 maj 1939 *betänkande med förslag till förordning om arvs- och gåvoskatt m. m.* (Stat. off. utr. 1939: 18). För huvuddragen i det av kommittén framlagda förslaget redogöres i propositionen å s. 47—54.

Beträffande den *allmänna motiveringen* för de framlagda förslagen tillåter sig utskottet hänvisa till vad *departementschefen* härutinnan anfört i propositionen (s. 54). Vidare får utskottet hänvisa till den mera utförliga motivering rörande huvudfrågorna i förslaget till förordning om arvsskatt och gåvoskatt m. m. som lämnats å nedan angivna sidor i propositionen nämligen:

Om arvskiftesinstrumentet såsom beskattningshandling och värdeförändringar efter arvfallet s. 73—81, 268—270, 280.

Beskattning av s. k. successiva förvärv s. 96—100,

Värdering av egendom s. 114—118,

Beskattningen av de särskilda lotterna:

fysiska personers förvärv s. 128—131,

juridiska personers förvärv s. 141—148,

Gåvobeskattningen s. 154—160, samt

Beskattningsmyndighet s. 167—172.

Vad slutligen angår övriga frågor samt vissa till de förut behandlade ämnena hörande detaljfrågor hänvisas till propositionen s. 172—220.

Utskottet.

På sätt framgår av propositionen angavs i direktiven för 1938 års arvs-
skattekommitté, att kommitténs uppgifter vore av väsentligen författnings-
teknisk natur men att detta icke utgjorde hinder för kommittén att, där
så funnes lämpligt, framlägga förslag till sakliga ändringar. Det genom
förevarande proposition framlagda förslaget till förordning om arvsskatt
och gåvoskatt, som i allt väsentligt ansluter sig till de riktlinjer kommit-
tén anvisat, innebär också en revidering av beskattningsreglerna främst
ur författningsteknisk synpunkt. Vid revisionen har såsom ledande grund-
sats gällt att, i den mån detta låtit sig göra genom reformer inom ra-
men för själva arvsskattelagstiftningen, mera följdriktigt genomföra arvs-
lottsskattens metod att beskatta det tillskott i förmögenhet, som genom
arvfallet verkligen tillgodokommit den enskilde arvingen eller testaments-
tagaren. I de avseenden detta syfte kunnat genomföras och sålunda en
ordning åstadkommit, varigenom skatten kan med större noggrannhet av-
vägas efter den skattskyldiges betalningsförmåga, hava de vidtagna ändring-
arna även reell innebörd och torde, likaväl som den rent författningstekniska
överbearbetningen, innebära betydande företräden i jämförelse med gällande
bestämmelser. De nya regler, som avse att bereda ökat utrymme åt arv-
skiftesinstrumentet såsom beskattningshandling, torde vara av behovet i hög
grad påkallade. Icke mindre betydelsefullt torde vara att frågan om beskatt-
ning av förvärv, som den skattskyldige först i framtiden kommer i tillfälle
att tillgodogöra sig, blivit löst efter andra och mera rationella grunder än för
närvarande. Det bör även konstateras, att i förslaget beaktats det av 1937
års riksdag påtalade behovet av revidering av gällande bestämmelser om re-
stitution av skatt. De ändringar av saklig innebörd, som icke direkt sam-
manhånga med den allmänna författningstekniska överbearbetningen, avse dels
skattelindringar i form av jämkningar i klassindelningen och dels höjning av
de generellt gällande skattefrihetsgränserna samt beredande av särskild skatte-
befrielse för arvlåtarens efterlevande make och underåriga barn ävensom för
vissa kategorier juridiska personer, som i sin verksamhet fullfölja ändamål
av särskilt höggradig allmännytta. Genom de nu åsyftade ändringarna hava
beaktats de synpunkter, som kommit till uttryck dels i 1937 års riksdags
förenämnda skrivelse angående beskattning av trotjänares förvärv och dels i
sammanhang med 1938 års riksdags beslut med anledning av en då väckt
motion rörande jämkning i klassindelningen i skattelindrande syfte. Vis-
serligen måste det förutsättas, att framför allt de nyssnämnda särskilda skat-
tebefrielserna komma att föranleda en icke obetydlig minskning i skattein-
täkter. Emellertid torde för införande av särskilda skattebefrielser i föreslagen
omfattning hava anförts så vägande skäl, att den förutsedda skatteförlusten
icke bör föranleda någon begränsning av förslaget i denna del.

Endast på en punkt, avseende reglerna för egendoms värdering vid be-
skattningen, anser sig utskottet böra förorda ett frångående av förslaget. En-

ligt stadgande i 20 § första stycket i propositionen bibehålles den nuvarande huvudregeln, att i bouppteckning eller deklaration upptaget värde skall ländas till efterrättelse. I denna regel göres i överensstämmelse med gällande förordning i det föreliggande förslaget den modifikation, att värdet icke får sättas *lägre* än det som skall åsättas med tillämpning av de i 21, 22 och 23 §§ upptagna särskilda värderingsreglerna. I det förslag, som remitterades till lagrådet, stadgades däremot — i anslutning till kommitténs förslag — att boupptecknings- eller deklarationsvärdena skulle följas, såframt icke de särskilda värderingsreglerna föranledde åsättande av *annat* värde. Innebörden av detta stadgande var att, även för det fall att i bouppteckningen eller deklarationen upptagits högre värde än det som framkom med tillämpning av en för visst fall given särskild värderingsregel, sistnämnda värde skulle läggas till grund för beskattningen. Lagrådet har anfört, att den ändring i förhållande till gällande rätt, som det till lagrådet remitterade förslaget på denna punkt innebar, finge en icke ringa betydelse i betraktande därav att förslaget i olikhet mot nuvarande arvsskatteförordning upptog särskilda värderingsregler för egendom av alla slag. Boupptecknings- och deklarationsvärdenas användbarhet förringades därigenom i hög grad, och beskattningsmyndigheten kunde icke längre inskränka sig till att undersöka huruvida dessa värden blivit uppgivna tillräckligt högt och endast då så ej vore fallet vidtaga ändring, utan den måste fastställa varje beskattningsföremåls värde enligt tillämplig värderingsregel. Det låge i öppen dag, att beskattningsmyndighetens arbete därigenom väsentligen ökades. Det måste ock, framhåller lagrådet vidare, betecknas såsom föga rimligt, att beskattningsmyndigheten skulle vara skyldig att av egen drift till förfång för det fiskaliska intresset underskrida värden, som föreslagits av vederbörande dödsbo eller skattskyldig. På sålunda anförda skäl ansåg lagrådet den nuvarande bestämmelsen i ämnet äga företräde, och det genom propositionen framlagda förslaget har såsom nämnts i förevarande hänseende avfattats i enlighet härmed.

Utskottet kan icke ansluta sig till den uppfattning, som kommit till uttryck i lagrådets nyssnämnda uttalande, enligt vilket det betecknats såsom föga rimligt att beskattningsmyndigheten skulle vara skyldig att av egen drift underskrida i bouppteckning eller deklaration upptagna värden. Tvärtom anser utskottet, att likaväl som då det gäller den vanliga direkta beskattningen det vid arvs- och gåvobeskattningen bör åligga beskattningsmyndigheten att av eget initiativ rätta även sådana fel, som gå ut över den skattskyldige. Departementschefen har ock i det anförande till statsrådsprotokollet, som föregick remissen till lagrådet, såsom sin mening uttalat att kommitténs förslag om skyldighet för beskattningsmyndigheten att vidtaga rättelse av värdena i såväl den ena som den andra riktningen innefattade en riktig ståndpunkt. Såsom skäl för avvisande av en sådan ordning har på sätt förut nämnts lagrådet vidare framhållit, att därav kunde befaras en väsentlig ökning i beskattningsmyndighetens arbete. Såsom lagrådet i detta sammanhang anmärker, upptager visserligen förslaget i olikhet mot nuvarande förordning särskilda värderingsregler för egendom av alla slag, i det att i 23 § F med-

delats en generell föreskrift angående grunderna för värdering av sådan lös egendom, för vilken icke tidigare i förslaget givits särskilda värderingsregler. Av i propositionen återgivna uttalanden av kommittén torde emellertid framgå, att man — frånsett de fall då i bouppteckningen åsatt värde enligt uttrycklig föreskrift skall i viss ordning styrkas — förutsatt att domstolen såsom regel icke ingår på någon närmare prövning av det åsatta värdet med mindre anledning uppkommit att draga i tvivelsmål riktigheten av det samma. Utgår man från att ett sådant tillvägagångssätt blir det vanliga beträffande de i bouppteckningarna talrikast förekommande posterna, nämligen sådana som avse vanligt bohag och därmed jämförliga lösören, synes enligt utskottets mening en föreskrift, som innebär skyldighet för beskattningsmyndigheten att jämväl tillse att värdet icke blivit för högt upptaget, knappast kunna vara ägnad att föranleda någon nämnvärd ökning i beskattningsmyndighetens arbete. Utskottet kan följaktligen för sin del icke finna något godtagbart skäl för att i nu åsyftade fall såsom beskattningsvärde skulle komma till användning en vid en bouppteckningsförrättning gjord uppskattning, som avviker från de värderingsnormer, vilka från beskattningssynpunkt blivit fastställda såsom riktiga. Detta så mycket mindre som avvikelsern mången gång kan vara att tillskriva ett förbiseende eller bristande insikt i hithörande frågor. Det bör i detta sammanhang även uppmärksammas, att värdena i bouppteckningen åsättas icke av dödsbodelägarna själva utan av bouppteckningsförrättarna.

På nu anförda skäl anser utskottet, att 20 § första stycket bör erhålla den avfattning, som återfinnes i det till lagrådet remitterade förslaget.

Utskottet har härjämte ansett sig böra särskilt fästa uppmärksamheten på några i propositionen upptagna spörsmål utan att utskottet i dessa delar funnit anledning att förorda någon avvikelse från förslaget.

I anslutning till de föreslagna reglerna om arvsbeskattningens bibehållande hos domstolarna och gåvobeskattningens förläggande såsom hittills hos länsstyrelserna har departementschefen framhållit, att spörsmålet om beskattningsmyndigheten naturligen icke kunde anses definitivt löst genom ett accepterande av den sålunda föreslagna anordningen. Departementschefen uttalar vidare att det kunde bliva anledning att vid upptagande i ett vidare sammanhang av frågan om en förbättrad organisation av den allmänna taxeringen jämväl pröva, huruvida ej även arvs- och gåvobeskattningen skulle kunna anförtros genom en reform tillskapade beskattningsorgan av hög kompetens. Utskottet har funnit övertygande skäl vara anförda för ett accepterande av de i nu angivna hänseende föreslagna bestämmelserna men har ansett sig böra särskilt framhålla, att utskottet därvid utgått från att, på sätt departementschefen anfört, förevarande fråga icke nu bör anses definitivt löst. I detta sammanhang vill utskottet jämväl framhålla angelägenheten av att, såsom i propositionen ställts i utsikt, domstolarna i den mån så är möjligt snarast befrias från stämpeluppbörd.

Bland de föreslagna straffbestämmelserna ingår en föreskrift, enligt vilken förtigande av någon omständighet av betydelse vid beskattningen i fråga om

ansvarspåföljder uttryckligen likställt med ett positivt lämnande av oriktig uppgift. Mot sistnämnda stadgande har i ett av remissyttrandena anmärkts att — när motsvarighet till detsamma saknades i de straffbestämmelser i taxeringsförordningen, som avse den allmänna beskattningen, och lämnande av oriktig uppgift enligt praxis ansetts inbegripa förtigande — ifrågavarande stadgande i förslaget kunde befaras komma att återverka i restriktiv riktning å tolkningen av taxeringsförordningens straffbestämmelser. Departementschefen uttalar, att de förhållanden, som för arvs- och gåvobeskattningens del äro av betydelse för bedömande av förevarande fråga, icke äro helt jämförbara med motsvarande förhållanden vid den allmänna beskattningen och att departementschefen därför funne skäl föreligga att, såsom kommittén föreslagit, uttryckligen ange att ett förtigande föranleder samma straff som en oriktig uppgift. Departementschefen tillägger, att ett sådant stadgande icke bör vara ägnat att inverka på den tolkning, som vid den allmänna beskattningen givits uttrycket oriktigt meddelande. Enligt utskottets mening synes likväl en viss fara i sådant hänseende kunna föreligga, och utskottet har därför velat framhålla önskvärdheten av att i lämpligt sammanhang ett förtydligande sker av straffbestämmelserna i 143 § taxeringsförordningen.

Mot de förslag, som förutom förslaget till skatteförordning innefattas i propositionen, har utskottet icke något att erinra.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 192 måtte antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning om arvsskatt och gåvoskatt med den ändring, att 20 § erhåller följande lydelse:

20 §.

Vid uppskattning av egendom skall lända till efterrättelse i bouppteckning eller, där skatt uttages efter deklaration, i denna upptaget värde, så framt icke föreskrifterna i 21, 22 eller 23 § föranleda åsättande av annat värde. Nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån, som av arvlåtaren stiftats genom testamente, uppskattas enligt i 23 § meddelade föreskrifter.

Att i vissa fall skatt skall utgå efter lägre värde än nu sagts, därom stadgas i 27 §;

2) förordning angående införande av förordningen om arvsskatt och gåvoskatt;

3) lag om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, in-teckningar och andra ärenden; samt

4) förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Stockholm den 21 maj 1941.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Elon Andersson, friherre Lagerfelt, Frans Ericson, Robert Berg, Egnell, Sylwan, Herman Ericsson, Franzon och Sandström**; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren*, Björklund, Eklund, Persson i Undersvik, Thorell, Karlsson i Grängesberg, Jonsson i Skedsbygd, Rosander*, De Geer och Henriksson.*

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.
